

23. FESTIVAL GEJEVSKEGA IN LEZBIČNEGA FILMA

Ljubljana, Celje, Koper 24. 11. – 2. 12. 2007

Go East

Igor Španjol

»Vse to je zaradi ameriških filmov!« kriči obupana Rana, ko ji brat Ašraf v filmu *Milni mehurček* (*Ha'bu'a*, 2006) razkrije, da je gej. Tragedija je toliko večja, ker je Ašraf Palestinec, njegov fant Noam pa Izraelec. Vendar Rana ima prav vsaj iz dveh vidikov. Na intimni ravni namreč verjame, da se lahko človeka, ko se enkrat znajde sam v mraku kinodvorane, soočen z enigmo svoje seksualnosti, določene filmske pripovedi tako dotaknejo, da mu spremenijo potek dejanj in morda celo življenje. Bratovo zgodbo razume kot dokaz, da umetnost lahko spreminja stanja naše zavesti. Zaradi opazovanja stanj filmskih junakov med gledanjem filmov tudi sami postanemo ranljivi in tako hkrati močnejši. Lastne svetove soočamo s svetovi in načini razmišljanja junakinj in junakov, poskušamo razumeti, zakaj se odločajo za neko ravnanje. Rana bolj kot v moč političnega diskurza in njegovih diverzij verjame v male stvari in vsakdanje zgodbe. In prav te nam v gejevskih in lezbičnih filmih pogosto dajejo največ misliti.

Kljub temu se Rana postavi tudi nasproti dominantnim in stereotipnim medijskim podobam zahodnega žanrskega filma in strahovitim političnim posledicam, ki jih te lahko porajajo. Zato letos predvajamo nezahodne, na prvi pogled fabulativno in tehnično manj dovršene filme. Zavedamo se, da imajo različne kulture različne produkcijske pogoje in različne pripovedne načine. Če se režiser/ka odloči za nelinearno pripoved, naturščike, naravno svetlobo, statično kamero in avtentična snemalna prizorišča, so to tudi strateške odločitve, ki kažejo na kreativne presežke, ne pa nedovršenosti. S temi prijemi želi v film vključiti pripovedne načine, značilne za svojo neposredno skupnost in jo tako narediti za aktivno pripovedovalko lastne zgodovine. Pri tem tehnološke zahteve produkcije in vprašanja forme ne določajo vsebine filma, temveč so ji podrejene. In prav s tem mnogi letošnji filmi izpričujejo svojo izredno kreativnost, skorajda neobremenjeno z dragimi snemalnimi, montažerskimi, postprodukcijskimi, distribucijskimi in marketinškimi prijemi. Festival gejevskega in lezbičnega filma z najdaljšo evropsko tradicijo pa – kot vedno – pripomore k promoviranju policentrične in multikulturne podobe sveta, ne oziraje se na kakršnekoli stereotipe.

Philippe Vallois – posebni gost festivala

Francoski režiser Philippe Vallois, rojen 1948 v francoski provinci, se je znamenitega leta 1968 preselil v Pariz in začel s študijem režije. Leta 1971 je posnel svoj prvi kratki film *Elisa répète* in ga predstavil na festivalu v Avignonu, kjer je srečal svojega življenjskega partnerja Bernarda Leforta, tedanjega direktorja pariške opere. Sledili so filmski portreti francoskih pisateljev, kot Ionesco, Soupault, Bazin, Lévi-Strauss, Tournier itd.

Leta 1974 s prijatelji posname prvi celovečerec *Les Phalènes*, v katerem k trem v stanovanje zaprtim dekletom vstopajo nenavadne osebe, med njimi tudi transvestit Julia. Film so prikazovali v Latinski četrti in je bil prepovedan za mlajše od 18 let. Sledilo je potovanje v ZDA, kjer se je med drugim udeležil gejevske parade. Tamkajšnje vzdušje je gotovo spodbudilo snemanje filma *Johan, intimni homoseksualni dnevnik poletja '75* (*Johan, journal intime homosexuel d'un été '75*), film o tedanjem življenju homoseksualcev v Parizu, mešanico igranega filma in dokumentarca, ki je bil 1976 prikazan na festivalu v Cannesu. Na festivalu si bomo ogledali obnovljeno verzijo iz leta 2006, ki pa ni izgubila na svoji svežini.

Temu pogumnemu eksperimentu je sledil film *Lamento*, za njim pa *Bila sva eno* (*Nous étions un seul homme*), ki so ga začeli prikazovati 1979. Nizkopračunski film o nenavadni ljubezni med nemškim vojakom in francoskim kmetom je pomenil pravo osvežitev ne samo za evropski gejevski film, temveč tudi za ameriškega. Ni zastonj prejel laskavih ocen, saj se je do danes vpisal v zgodovino gejevskega filma.

Za njim je Philippe Vallois posnel še nekaj filmov: *Halteroflic* (1983), *L'enigme des sables* (1987), *Solange et le python* (1992), *Le comescope* (1999), *Un parfum nommé Saïd* (2003) in *Sexus Dei* (2006). Posnel je tudi precej dokumentarcev, v katerih se je predvsem posvečal sodobnemu plesu.

Režiser Philippe Vallois bo otvoril letošnji festival, pred projekcijama bo predstavil svoja dva filma, sodeloval pa bo tudi na okrogli mizi o gejevskem in lezbičnem filmu.

LJUBLJANA, Kinodvor, Kolodvorska 13

sobota 24. 11. ob 20.10

Življenje lezbijk in gejev v Krškem [Gay Life in Krško], dokumentarni, Slovenija 2007, dvd, 6', slov./ang.
Tatu [Ci-Qing / Spider Lilies], drama, Tajvan/Kitajska 2007, 35mm, 94', slov. pod.

22.10

Johan, intimni homoseksualni dnevnik poletja '75 (*Johan, journal intime homosexuel d'un été '75*), igrani, Francija 1975/2006, dvd, 85', anq. pod.

nedelja 25. 11. ob 18.10

PROGRAM UDARNIH KRATKIH FILMOV

Snemanje filma 'Shortbus' [Gifted & Challenged: The Making of 'Shortbus'], dokumentarni, ZDA 2007, dvd, 30', ang.

Bura v Ljubljani (Bura u Ljubljani), dokumentarni, Hrvaška 2007, dvd, 23', hrv. pod.

Finski tango (Tango Finlandia), animirani, Finska 2006, dvd, 6'

Zasebnost (Private Life), drama, VB 2006, dvd, 16', ang.

Roze v parku ali prvi poljubi (Flores en el parque o los primeros besos), mladinski, Španija 2006, dvd, 10', anq. pod.

Slaba mati (Bad Mother), igrani, Slovenija 2005, dvd, 15', slov.

Sedil Priden kužal (*Dog Eat Dog*), dokumentarni, ZDA 2006, dvd, 12', ang.

20.10

Življenje lezbijk in gejev v Krškem [*Gay Life in Krško*], dokumentarni, Slovenija 2007, dvd, 6', slov./ang.
– ponovitev

Pedrula s psom (Mariquita con perro), igrani, Španija 2007, dvd, 16', anq. pod.

Še en gejevski film *[Another Gay Movie]*, komedija, ZDA 2006, 35mm, 92', slov. pod.

22.10

Vidnosti (Sichtweiten), dokumentarni, Švica 2003, dvd, 7', slov. pod.

Noč boginj (Nacht der Göttinnen), igrani, Švica 2006, dvd, 4', slov. pod.

Zasebnost (Private Life), drama, VB 2006, dvd, 16', ang. – ponovitev

Glej me v oči, mali [Schau mir in die Augen, Kleiner], dokumentarni, Nemčija/Francija 2007, Beta, 90', anq. pod.

ponedeljek 26. 11. ob 12.00

Okrogla miza o glbt filmu (Kinodvor, preddverje)

Gosti: Zemira Alajbegović (filmska kritičarka), Samira El-Maawi (švicarska režiserka), Axel Schock (nemški filmski kritik), Philippe Vallois (francoski režiser) in Igor Španjol (moderator).

18.10

Axel Schock – predavanje in predstavitev odlomkov iz zgodovine lezbičnega in gejevskega filma.

20.10

Alpha, eksperimentalni, Izrael 2007, dvd, 12', anq. pod.

Vivere, drama, Nemčija 2006, 35mm, 93', slov. pod.

22.10

Bila sva eno (Nous étions un seul homme), drama, Francija 1979, dvd, 90', anq. pod.

torek 27. 11. ob 18.10

Refren (Fu qe / Refrain), eksperimentalni, Kitajska 2006, Beta, 109', anq. pod.

20.10

Milni mehurček [*Ha'bu'a / The Bubble*], drama, Izrael 2006, 35mm, 115', ang. pod.

22.10

Tuli, drama, Filipini 2005, Beta, 103', anq. pod.

sreda 28. 11. ob 18.10

Življenje lezbijk in gejev v Krškem (*Gay Life in Krško*), dokumentarni, Slovenija 2007, dvd, 6', slov./ang.
- ponovitev

Pedrula s psom (Mariquita con perro), igrani, Španija 2007, dvd, 16', ang. pod. – ponovitev

Še en gejevski film (*Another Gay Movie*), komedija, ZDA 2006, 35mm, 92', slov. pod. – ponovitev

20.10

Kot strela z jasnega (*Coup de foudre*), drama, Francija 1982, 35mm, 110', anq. pod.

22.10

Pismo (A carta), drama, Brazilija 2006, dvd, 15', ang. pod.

4:30, drama, Singapur 2006, 35mm, 93', ang. pod.

četrtek 29. 11. ob 18.10

Bura v Ljubljani (Bura u Ljubljani), dokumentarni, Hrvaška 2007, dvd, 23', hrv. pod. – ponovitev

Iskra (Gnist), drama, Norveška 2007, dvd, 15', ang. pod.

Kruto in nenavadno [Cruel and Unusual], dokumentarni, ZDA 2006, Beta, 66', ang.

20.10

Brez obžalovanja (Huhwaehaji anah / No regret), kriminalna drama, Južna Koreja 2006, 35mm, 114', slov. pod.

22.10

Snehanje filma 'Shortbus' [*Gifted & Challenged: The Making of 'Shortbus'*], dokumentarni, ZDA 2007, dvd, 30', ang. – ponovitev

Na dnu (Rock Bottom), dokumentarni, ZDA 2006, Beta, 61', anq.

petek 30. 11. ob 18.10

Priče (*Les témoins*), drama, Francija 2007, 35mm, 72', slov. pod.

20.10

Kaplja na kapljo (*Goccia a goccia*), igrani, Italija 2007, dvd, 7'

Telovadka (The Gymnast), ljubezenska drama, ZDA 2006, Beta, 98', anq.

22.10

41 sekund (**41 Sekunden**), igrani, Nemčija 2006, dvd, 6', anq. pod.

Izgubljeno in najdeno (Lost & Found), eksperimentalni, Indija 2007, dvd, 6'

Večno poletje [Shenxia quanqian / Eternal Summer], mladinski, Tajvan 2006, 35mm, 96', slov. pod.

sobota 1. 12. ob 18.10

Bura v Ljubljani (Bura u Ljubljani), dokumentarni, Hrvaška 2007, dvd, 23', hrv. pod. – ponovitev

Iskra (Gnist), drama, Norveška 2007, dvd, 15', ang. pod. – ponovitev

Kruto in nenavadno [Cruel and Unusual], dokumentarni, ZDA 2006, Beta, 66', ang. – ponovitev

20.10

Priče (*Les témoins*), drama, Francija 2007, 35mm, 72', slov. pod. – ponovitev

22.10

Hčeri kitajskega botanika (Les Filles du botaniste), Francija/Kanada 2006, 35mm, 95', anq. pod.

CELJE, Mestni kino Metropol, Stanetova 15

četrtek 29. 11. ob 20.00

Kot strela z jasnega (*Coup de foudre*), drama, Francija 1982, 35mm, 110', ang. pod.

petek 30. 11. ob 20.00

Še en gejevski film **[Another Gay Movie]**, komedija, ZDA 2006, 35mm, 92', slov. pod.

sobota 1. 12. ob 20.00

Tatu (*Ci-Qing / Spider Lilies*), drama, Tajvan/Kitajska 2007, 35mm, 94', slov. pod.

nedelja 2. 12. ob 20.00

Glej me v oči, mali [Schau mir in die Augen, Kleiner], dokumentarni, Nemčija/Francija 2007, Beta, 90', ang. pod.

KOPER, DPZN-MKC, Gregorčičeva 4

četrtek 29. 11. ob 20.30

Vivere, drama, Nemčija 2006, 35mm, 93', slov. pod.

petek 30. 11. ob 20.30

Poletni dan (*Un jour d'été*), mladinski, Francija 2006, dvd, 92', ang. pod.

22.30

Queer racman (*Queer Duck: The Movie*), animirana komedija, ZDA 2006, dvd, 74', ang.

sobota 1. 12.ob 20.30

Glej me v oči, mali [*Schau mir in die Augen, Kleiner*], dokumentarni, Nemčija/Francija 2007, dvd, 90', ang. pod.

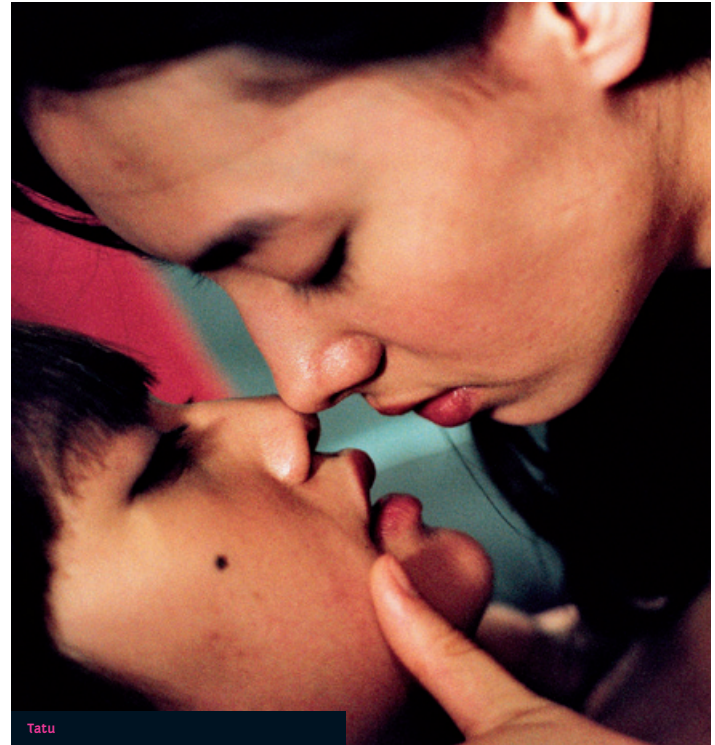
22.30

Na dnu (*Rock Bottom*), dokumentarni, ZDA 2006, dvd, 61', ang.

nedelja 2. 12.ob 20.30

Večno poletje (*Shengxia guangnian / Eternal Summer*), mladinski, Tajvan 2006, 35mm, 96', slov. pod.

20.10

Življenje lezbijk in gejev v Krškem [Gay Life in Krško]

dokumentarni, Slovenija 2007, dvd, 6',
slov./ang.

Režija: Nicolas Woche

Fotografija: Janina Tesch

Montaža: Juliette Le Guennec

Produkcija: Luksuz produkcija

Po statističnih podatkih naj bi bilo od 1 do 10% populacije istospolno usmerjene. V Krškem, ki ima 8000 prebivalcev, naj bi bilo torej od 80 do 800 lezbijk in gejev. Berlinčan Nicolas Woche jih je iskal s svojo kamero ...

Statistics teach us that between 1% and 10% of any population are of homosexual orientation. So the town Krško, with its approximately 8000 inhabitants, should have between 80 and 800 lesbians and gays.

Tatu (Ci-Qing / Spider Lilies)

drama, Tajvan/Kitajska 2007, 35mm, 94',
slov. pod.

Scenarij in režija: Zero Chou

Glavne vloge: Rainie Yang, Isabella Leong,
Shen Jian-hung, Kris Shie, Shih Yuen-chien

Fotografija: Hoho Liu

Montaža: Hsiao Ju-kuan

Zvok: Tu Duun-chih

Glasba: Huang Chien-hsun, Chang Chien-yu

Produkcija: The Third Vision Film Ltd., Great
Domain Productions, Taipei

Režiserka Zero Chou izhaja iz prepričanja, da smo ljudje po naravi ranljivi, zato za svojo zaščito ponavljamo nezavedne rituale. Mlada *webcam* dekle Jade, ki živi z babico, si pred računalniško kamero ustvari fantazijski svet in si protizakonito nabira oboževalce. Da bi bila še vznemirljivejša za stranke, obišče studio za tetoviranje. Tam sreča tatu umetnico Takeko s čudovitim tatujem strupene zlate lilije, ki jo spominja na pokojnega očeta, sicer pa pomeni tako pot v pekel kakor vez med živimi in mrtvimi. Jade povabi Takeko na obisk svoje spletne strani in ji tako prebudi zatrte spomine na nekdanjo lezbično ljubezen.

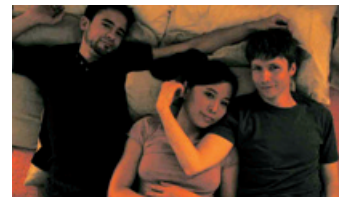
Webcam girl Jade visits Takeko's tattoo parlor, looking for sexy decoration to excite her clientele. Entranced by the tattoo of the spider lily on the wall, Jade gives Takeko her business card and invites her to visit her on her website where she professes her love for the tattoo artist. Finally, Jade asks Takeko to give her the same spider lily tattoo to bring her closer to the object of her desire.

! Nagrada Teddy za najboljši film, Berlinale 2007!

Finski tango

Snemanje filma 'Shortbus'

18.10

Snemanje filma 'Shortbus' [Gifted & Challenged: The Making of 'Shortbus']

dokumentarni, ZDA 2007, dvd, 30', ang.

Režija in montaža: Michael Sean Kaminsky

Glavne vloge: Raphael Barker, Justin Bond,

PD DeBoy, Jasper James, Ray Rivas

Fotografija: Ghen Dennis, Bernard

McWilliams, Kristen Munchheimer, Buddy

Squires, Fred Tcheng

Zvok: Tom Gambale

Produkcija: Spectrum Media Productions

Dokumentarec o snemanju razvpitega seksualno eksplcitnega filma *Shortbus* režiserja Johna Camerona Mitchella (Liffe 2006), ki je ustvarjal z improvizacijo igralcev in raziskoval seksualnost kot filmski jezik.

Gifted & Challenged follows the making of John Cameron Mitchell's Shortbus over a period of three challenging years as he and his troupe defied all expectations in making a narrative film that dares to feature real sex unabashedly on the big screen.

Bura v Ljubljani (Bura u Ljubljani)

dokumentarni, Hrvatska 2007, dvd, 23',

hrv. pod.

Režija: Dana Boo

Fotografija: različni

Montaža: Dalia

Glasba: Bura bend

Bura bend je prva hrvaška lezbična glasbena skupina. Po treh uspešnih nastopih v Zagrebu so se leta 2006 odpravile na koncert v okviru metelkovskega festivala Rdeče zore. Dekleta so bila živčna, njihova pričakovanja različna, ob vsem tem pa so odprto in duhovito govorila o svoji identiteti, strahovih in lezbičnem življenju.

Bura bend is the first lesbian music band in Croatia. After three successful gigs in Zagreb's only gay bar they are invited to perform in Ljubljana. The tension is high, girls are nervous and expectations are different. They talk openly and with a lot of humor about their identity, fears and lesbian lifestyle.

Finski tango (Tango Finlandia)

animirani, Finska 2006, dvd, 6'

Scenarij in glasba: Hannu Lajunen

Režija: Hannu Lajunen, Tomi Riionheimo

Glavne vloge: Timo Pesonen, Petteri

Sopanen, Kaarina Etto

Fotografija: Antti Takkunen

Montaža: Tomi Riionheimo, Ykä Järvinen

Zvok: Pirkko Tiitinen

Produkcija: Indie Films, YLE TV1 Finland

Osamljena in molčeča moška nekega poletnega večera v podeželskem lokalu zaplešeta finski tango.

! **Druga nagrada za kratki film na baltskem Blue Sea Film Festival 2007!**

Two lonely and silent men are spending a summer night at the local peripheral bar enjoying the traditional steps of Finnish tango.

Zasebnost (Private Life)

drama, VB 2006, dvd, 16', ang.

Scenarij in režija: Abbe Robinson

Glavne vloge: Lucy Liemann, Jana Carpenter, Toby Sawyer, Andy Henderson

Fotografija: Canny Richardson

Montaža: Anton Short

Zvok in glasba: Heather Fenoughty

Produkcija: Mad Cat Films Ltd.

Yorkshire v Angliji, leta 1952. Ruth se v petek popoldne po enolični službi v tovarni svojega očeta skrivaj odpravi na vlak za Manchester. Na peronu jo čaka moški, ampak ni vse tako, kot je videti ...

! **Več nagrad in nominacij za kratki film!**

Yorkshire, England 1952. Ruth leaves the monotony of her work in her father's Textile mill on a Friday afternoon, and secretly takes the train to Manchester. There she meets a man on the platform, but all is not what it seems...

Rože v parku ali prvi poljubi (Flores en el parque o los primeros besos)

mladinski, Španija 2006, dvd, 10', ang. pod.

Scenarij in režija: Mariel Maciá

Glavne vloge: Isabel Sanchez, Diana Díez

Fotografija: Alfonso Mazarro

Montaža: Roberto Wagner

Zvok in glasba: Douglas Belisario

Produkcija: Enik producciones

Ana in Lola imata prvi zmenek v parku. Lola prinese šopek, Ana pa svoje dvome.

Flowers in the park or first kisses is about two teenage girls who arrange meeting in the park. Lola will bring flowers. Ana will bring doubts.

Slaba mati (Bad Mother)

igrani, Slovenija 2005, dvd, 15', slov.

Scenarij, režija in montaža: Blaž Slana

Glavne vloge: Matej Slana, Sandra

Štuhec, Marko Kocuvan, Marko Slana

Fotografija: Blaž Slana, Vitomir Kaučič

Zvok: Blaž Slana, Aleksander Fekonja

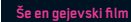
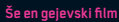
Glasba: različni

Produkcija: Bolehnečici film

Nekoč slavna trans kabaretistka Bernardette se preseli na vas, kjer občinstvo ni preveč navdušeno nad njenimi nastopi. Poleg tega ji težave dela še najstniška hči Sandra, kar privede do bridkega konca ...

! **Nagrada Hudi maček za najboljši film na Grossmanovem festivalu digitalnega filma, Ljutomer 2005!**

Transgender cabaret artist Bernadette used to be famous but not among the inhabitants of a small village where she moved to. Her teenage daughter is also making trouble for her. Bad outcome is bound to happen ...

Sedi! Priden kuža! (Dog Eat Dog)

dokumentarni, ZDA 2006, dvd, 12', ang.

Režija, montaža in produkcija: Charles Lum

Glavne vloge: IML Boys

Raziskovalni dokumentarec o srečanju ljudi, ki so za svoj fetiš psi, in tistih, ki jih imajo radi. Spoznajte Sparkyja, neukročeno in razigrano zvezdo »pasjega« šova!

An exploration of people who are dogs and the people who love them, shot at the International Mr. Leather conference. Meet Sparky, the feral star of this dog and pony show!

20.10 Življenje lezbijk in gejev v Krškem [Gay Life in Krško]

dokumentarni, Slovenija 2007, dvd, 6',

slov./anq.

» ponovitev

Pedrula s psom (Mariquita con perro)

igrani, Španija 2007, dvd, 16', anq. pod.

Scenarij in režija: Vicente Villanueva

Glavne vloge: Dámaso Conde, Ana Isaura

Cruz, Paca Barrera, Chema Rodriguez

Fotografija: Roberto San Eugenio

Montaža: Flor Efron

Zvok: René Baizán

Glasba: Martín García-Blaya

Produkcija: Vicente Villanueva P. C.

Pablo je gejevski voditelj pogovornega šova, v zasebnem življenju pa važna in zoprna teta. Vztrajno poskuša uresničiti tri cilje, ki si jih je zadal, ko se je preselil v Madrid.

Queer With A Dog is a story about a gay TV star, who can be nasty and nagging in his private life. He set three goals for himself when moving to Madrid.

Okrogla miza o glbt filmu

Gosti: Zemira Alajbegović (filmska kritičarka), Samira El-Maawi (švicarska režiserka), Axel Schock (nemški filmski kritik), Philippe Vallois (francoski režiser) in Igor Španjol (moderator).

Nove medijske tehnologije spreminjajo filmsko produkcijo in distribucijo ter vidike življenja gejev in lezbijk. Kinne snemamo z mobilnimi telefoni in si jih izmenjujemo po elektronski pošti, komuniciramo na internetnih forumih in v digitalnih prostorih. Tradicionalni pomen kinematografske izkušnje se zmanjšuje in funkcija kina postaja predvsem reklamna: v potrošniškem kontekstu gostinstva in trgovine filme pripravlja za nadaljnje komercialno izkoriščanje. Medtem ko dominantni distributerji in televizijske hiše zanemarjajo produkcijo tako imenovanih spolnih manjšin in jo še vedno potiskajo na obrobje, so tudi gejevski in lezbični filmi zvečine brezplačno dostopni na internetu. Kako te spremembe vplivajo na reprezentacije seksualnosti in spolov? Kako sta se v novih okoliščinah spremenila smisel in namen festivalov gejevskega in lezbičnega filma? Ali pa mogoče prav zato lahko govorimo o privilegiranem položaju teh festivalov, ki predstavljajo specializirane, avantgardne in praviloma bolj progresivne selekcije?

Axel Schock

Predavanje in predstavitev odlomkov iz zgodovine lezbičnega in gejevskega filma.

20.10

Alpha

eksperimentalni, Izrael 2007, dvd, 12',
ang. pod.

Scenarij in režija: Dana Goldberg

Glavne vloge: Rozina Gambos, Tamara
Klingon

Fotografija: Asi Oren

Montaža: Hadara Oren

Zvok: Yahav Shemesh

Glasba: Karni Postel and Kuti

Producent: Ran Shmueli

Petdesetletnica in triindvajsetletnica sta skupaj preživelii noč. Obeti za medsebojno harmonijo se med njunim pogovorom sprevržejo v svoje nasprotje.

The final minutes of an intimate night between two women, one is fifty years old and the other is twenty three. What seems to be a fragile promise of harmony brings about the relationship's demise.

Vivere

drama, Nemčija 2006, 35mm, 93', slov.
pod.

Scenarij in režija: Angelina Maccarone

Glavne vloge: Hannelore Elsner, Esther
Zimmering, Kim Schnitzer, Aykut Kayacik

Fotografija: Judith Kaufmann

Montaža: Bettina Böhler

Zvok: Michael John

Glasba: Jakob Hansonis, Hartmut Ewert

Produkcija: elsani Film, Screenart and
Revolver Film

Režiserko Maccarone že poznamo po uspešnicah *Vse bo še dobro in V tuji koži*. Tokrat je s treh zornih kotov posnela film o treh različnih ženskah, ki jih združi potovanje v Rotterdam. Vsem vsakdanje življenje spolzi iz rok in jih sooči z negotovostjo. Taksistka Francesca se odpravi v Rotterdam, da bi poiskala svojo najstniško sestro Antonietto, ki je pobegnila s fantom. Na poti rešuje starejšo Gerlindo, ki se je zaletela z avtom. Ko Francesca ugotovi, da si je Gerlinde hotela vzeti življenje zaradi nesrečne ljubezni s poročeno žensko, se tudi sama začne spraševati o svojem ljubezenskem življenju. Srečanje treh v Rotterdamu pomeni zanje tudi nov začetek.

Vivere is a road movie about three women, three stories and a journey to Rotterdam. Their everyday life gets out of hand and desperation drives them on. Their souls are hurt and their future is uncertain. Francesca works as a taxi driver, her teenage sister is a young runaway in love, and Gerlinde crushed her car after losing her woman lover. But together, they challenge life and turn over a new leaf.

! Nagrada za umetniški dosežek na festivalu L. A. Outfest 2007!

22.10

Bila sva eno (Nous etions un seul homme)

drama, Francija 1979, dvd, 90', ang. pod.

Scenarij, režija in montaža: Philippe
Vallois

Glavne vloge: Serge Avedikian, Piotr Stanislas, Catherine Albin, Lucien Guérin

Fotografija: François About

Zvok: Jean-Luc Rault Chesnais

Glasba: Jean-Jacques Ruhlmann

Produkcija: Montparnasse 2000

Duševno nestabilen Guy, ki je tik pred poroko, proti koncu 2. svetovne vojne najde ranjenega nemškega vojaka Rolfa na francoskem podežlju in ga skriva v svoji hiši. Ko Rolf ozdravi, mu Guy hoče preprečiti vrnitev k vojakom, saj se je v svoji osamljenosti močno navezal nanj. Med njima se splete nenavadno prijateljstvo, ki v idilični oazi sredi vojne sčasoma prerase v ljubezen. Toda vdoru realnosti ne moreta ubežati: francoski odporniki so nenehno na lovu za izdajalci, ki skrivajo Nemce, Guy pa je vse pogostejše žrtev halucinacij, zaradi katerih je nekoč že bil hospitaliziran. Neobičajna ljubezenska zgodba zagotovo sodi v zlato gejevsko filmsko klasiko.

We Were One Man is a most unusual wartime love story. In rural France, a male farmer comes across a wounded German officer. Allowing his pacifist nature to supersede his patriotism, the farmer hides the German in his barn. The two men become friends ... and then, lovers. Handled with taste (if not always discretion), the movie offers a fascinating variation on the standard "opposites attract" theme.

! Pred filmom bo spregovoril režiser Philippe Vallois, gost letošnjega festivala.

! Nagrada Silver Hugo na Chicago International Festival 1980!

Fotografija: Yaron Scharf

Montaža: Yosef Grunfeld, Yaniv Raiz

Zvok: Gil Toren

Glasba: Ivri Lider

Produkcija: Uchovsky Films

treh prijateljev neizprosno vdirati teža političnega konflikta. Ali lahko ljubezen kljubuje vojni?

Palestinian guy. When they meet in Tel Aviv, no cultural taboo seems to hold back their sexual attraction.

! **Nagrada "Siegesäule" Jury za režijo, Berlinale 2007!**

! **Nagrada C. I. C. A. E. za režijo v sekciji Panoram, Berlinale 2007!**

! **Nagrada za najboljši scenarij, Durban International Film Festival 2007!**

! **Nagrada občinstva za najboljši film, Torino International Gay & Lesbian Film Festival 2007!**

22.10

Tuli

drama, Filipini 2005, Beta, 103', ang. pod.

Scenarij: Jimmy Flores

Režija: Auraeus Solito

Glavne vloge: Desiree Del Valle, Carlo

Aquino, Vanna Garcia, Bambol Roco, Luis Alandy

Fotografija: Nap Jamir, Mark Gary, Regiben Romana

Montaža: Clang Sisson, Jeremiah

Domingo, Kanatan Balintago

Zvok: Tad Ermitaño

Glasba: Pepe Smith, Shant Verdun

Produkcija: Viva Digital, Viva Films

Prodornega filipinskega režiserja Solita poznamo že po prvencu *Brstenje Maxima Olivera*, s katerim si je prislužil kar petnajst nagrad. *Tuli (Obrezovanje)* je postavil v malo gozdno vas, v kateri živijo krščansko in vraževerno naravnani prebivalci. To je etnološko obarvana pripoved o vaškem obrezovalcu in njegovi hčeri, ki se upre očetovemu nasilju in patriarhalnemu okolju. Pogumno zavrne vsiljenega ji ženina in se namesto tega odloči za življenje z žensko – s svojo najboljšo prijateljico. S kršenjem ritualov vaškega življenja si nakopljeta sovraštvo sovaščanov, prepričanih, da sta s svojo zvezo nad njih priklicali najhujše vraže.

Tuli (Circumcision) is set in a small provincial barrio in the Philippines. Circumciser's daughter rebels against her father's violence and the village male-dominated society. She declines marriage with a man and decides to live with her best friend as wife and wife. All this against the backdrop of the Pasyon or the traditional Semanta Santa or Holy week. A rite-of-passage movie. Oftentimes brutal. Painful. Satirical. Non-sanitized in many ways.

! **Nagrada za najboljšega domačega režiserja in najboljši domači film, CineManila International Film Festival 2005!**

! **Nagrada Grand Jury Award za izjemno filmsko naracijo, L. A. Outfest 2007!**

! **Netpac Award za režijo, Berlinale 2007!**

In 1942 in occupied France, a Jewish refugee (Lena Weber) marries a soldier (Michel Korski) to escape deportation to Germany. Meanwhile a wealthy art student (Madeleine) loses her first husband to a stray Resistance bullet; at

Glavne vloge: Isabelle Huppert,
Miou-Miou, Guy Marchand, Jean-Pierre
Bacri

Fotografija: Bernard Lutic

Montaža: Joëlle Van Effenterre

Zvok: Alix Comte, Harald Maury

Glasba: Luis Bacalov

Produkcija: Alexandre Films, Films A2,
Hachette Première, Partners
Productions, SFP

ne se prvič srečata leta 1952 v Lyonu, na šolski proslavi svojih otrok. Iz tesnega prijateljstva in načrtov za skupen modni butik se razvije nezadržna ljubezen. Režiserka Diane Kurys je posnela film po resnični zgodbi svoje matere.

! Nagrada za najboljšo režijo National Academy of Cinema France
1983!

! Nagrada kritikov FIPRESCI za najboljšo režijo, San Sebastián International Film Festival 1983!

! Nominacija za Oskarja za najboljši tuji film leta 1984!

! Nominacija za Cezarja 1984 v štirih kategorijah!

the Liberation she meets an actor (Costa Segara), gets pregnant, and marries him. Lena and Madeleine meet at their children's school in Lyon in 1952 and the intensity of their relationship strains both their marriages to the breaking point.

22.10

Pismo (A carta)

drama, Brazilija 2006, dvd, 15', ang. pod.

Scenarij: Rafael Saar, Romulo Zanutto

Režija: Rafael Saar

Glavne vloge: Romulo Zanutto, Rodrygo Andrade, Djalma Thürler

Fotografija: Thais Grechi

Montaža: Helen Tavares, Rafael Saar,
Vinicius Pereira

Zvok: Vinicius Pereira

Glasba: Luciano Leite Barbosa

Produkcija: UFF

Felipe je mlad fant, poln dvomov o sebi in svojem razmerju z Gustavom. Nerazumevajoča družina in zlasti nestrpen oče ga pahmeta v obup.

The Letter is a story about a young boy Felipe. His relationships with Gustavo and his family aggravates his conflicts.

4:30

drama, Singapur 2006, 35mm, 93', ang.
pod.

Scenarij in režija: Royston Tan

Glavne vloge: Xiao Li Yuan, Kim Young Jun

Fotografija: Lim Ching Leong

Montaža: Low Hwee Ling

Zvok: Justin Seah

Glasba: Hualampong Riddim

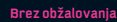
Produkcija: Zhao Wei Films

Kitajski enajstletnik Xiao Wu trenutno živi brez staršev. V šoli nima prijateljev, stanovanje pa si deli s tridesetletnim molčečim korejskim sstanovalcem, ki se domov pogosto vrača tako pijan, da se samo še zvrne v posteljo. To ni zgodba o navadnem prijateljstvu, temveč o vzporedni izkušnji osamljenosti. Xiao Wu potihem obožuje starejšega sstanovalca Junga. Ko spozna, da je ta prišel v Singapur zato, da bi se ubil, se po svojih močeh trudi prebiti zid osamljenosti med njima. Ker se redno zbujata ob 4.30, skrivaj opazuje Junga ali pa mu ukrade kakšno stvar, tudi s telesa ... Vse to pridno beleži in lepi v svoj poseben zvezek.

Grand Prix za režijo, Bratislava International Film Festival 2006!

! Netpac Award za najboljši film, Hawaii International Film Festival 2006!

4:30 traces the relationship between Xiao Wu, an eleven year old Chinese boy and his tenant Jung, a thirty-something Korean man. Told entirely from the perspective of the boy, Xiao Wu, this story of two very different characters is less about friendship than about a shared experience and appreciation of solitude. 4:30 starts with Xiao sneaking to the room of Jung in the early hours of the morning, and stealing from the intoxicated Korean man.

Cruel and Unusual highlights the plight of MTF transgenders imprisoned in the US. Regardless of their gender identity,

Režija: Janet Baus, Dan Hunt, Reid Williams

Fotografija: Slawomir Grunberg

Montaža: Janet Baus, Mark Juergens, Reid Williams

Produkcija: Reid Productions

pozna samo delitev na moške in ženske na osnovi genitalij. Čeprav ameriška ustava prepoveduje »kruto in nenavadno kaznovanje«, se omenjenim ženskam v moških zaporih dogaja prav to: niso deležne hormonske terapije, izpostavljene so poniževanju in telesnemu izžijanju sojetnikov ali pa zaprte v samicah. Filmski portreti tankočutno prikažejo njihovo življenjsko stisko, ki jih še pogosteje pahne preko roba zakona.

they are sent to men's prisons on the basis of their genitals. And despite the constitution's ban on »cruel and unusual punishment« this is exactly what happens: no hormone treatment, sexual harassment. Personal stories link to legal comments, drawing a gripping portrait of strong personalities fighting against legal system.

! **Nagrada za najboljši dokumentarec, Frameline Film Festival San Francisco 2006!**

20.10

Brez obžalovanja (Huhwaehaji anah / No regret)

kriminalna drama, Južna Koreja 2006, 35mm, 114', slov. pod.

Scenarij in režija: Leesong Hee-il

Glavne vloge: Lee Han, Lee Young-hoon, Cho Hyun-chul, Kim Dong-wook, Jung Seung-gil

Fotografija: Yun Ji-un

Montaža: Leesong Hee-il, Lee Jeong-min

Zvok: Kim Soo-hyun

Glasba: Lee Byung-hoon

Produkcija: Generation Blue Films

Najopaznejši neodvisni južnokorejski režiser je tokrat prodrl s poglodbjeno dramo o usodnem razmerju med mladim bogatim poslovnežem in revnim fantom na poziv, z nepredvidljivim kriminalnim zapletom na koncu. Su-min je sirota s podeželja, ki v Seulu študira računalniško grafiko in se preživlja s priložnostnimi deli. Ko izgubi delo v tovarni, je prisiljen delati kot fant na poziv. Tam spet sreča tovarnarjevega sina Jae-mina, ki se usodno zaljubi vanj. Ko Su-min opusti delo v nočnem klubu zaradi ljubezni do Jae-mina, ta klone pod družinskim pritiskom in pristane na vsiljeno poroko z žensko. Toda Su-min ne more kar tako prenesti njegove izdaje in razočaranja ...

No Regret, which has broken box office records for independent films in Korea, is a romance that interweaves the bliss of love with the harsh politics of class distinction. Su-min, an orphan from the countryside, goes to Seoul to study art design. Supporting himself with odd jobs, he comes to the attention of Jae-min, a man from a rich and conservative background. Su-min loses his factory job and begins to prostitute himself. But Jae-min is determined to win Su-min's heart...

! **Director's Cut Award Korea za najboljšega neodvisnega režiserja!**
! **Nagrada za najboljši film, Ansan International Next Film Festival!**
! **Critics' Choice Award Korea za najboljšega mladega igralca!**

22.10

Snemanje filma 'Shortbus' (Gifted & Challenged: The Making of 'Shortbus')

dokumentarni, ZDA 2007, dvd, 30', ang.

» ponovitev

Na dnu (Rock Bottom)

dokumentarni, ZDA 2006, Beta, 61', ang.

Režija, fotografija, zvok in produkcija: Jay Corcoran

Montaža: Kenneth Wachtel

Glasba: Scott Killian

Spremljamo dve leti iz življenja sedmih gejev različnih poklicev, živčičih v New Yorku, ki so bili ali so še uporabniki razvpite party droge *crystal meth* (različica metamfetamina, znana tudi kot »Tina« in »teta Meta«), ki močno poveča spolno željo in zviša tvegano seksualno vedenje. Mnogi uporabniki pa so izgubili službe, ljubimce, domove ali celo življenje. Nekateri okuženi geji se nenehno bojujejo še s svojo odvisnostjo. Filmski ustvarjalci so posneli film tudi z namenom ozaveščanja gejevske skupnosti o vse bolj razširjeni zlorabi te droge in njeni nevarni povezavi z naraščanjem okužbe z virusom HIV.

Through seven candid portraits of current and past meth users, Rock Bottom attempts to understand drug's special appeal among so many gay men, and to reveal the toxic effect it has had on so many of them – from engaging in risky sexual behavior to losing jobs, lovers, homes, and even lives. The documentary is also meant as a wake up call to the entire gay community about crystal meth epidemic and its connection to rising HIV infection rates.

! **Selekcija na številnih lezbičnih in gejevskih filmskih festivalih!**

Priče (Les témoins)

Produkcija: SBS Films, France 2 Cinéma,
Canal +, TPS Star

Virus HIV, ki se pojavi v začetku osemdesetih let, presenetljivo poveže usode ljubimcev in prijateljev obeh spolov in različnih spolnih usmerjenosti ter jih prisili v razkrivanje skritih ljubezenskih vezi. Mladi Manu, ki si s sestro deli sobo v Parizu, se spoprijatelji s starejšim zdravnikom Adrienom. Na izletu z ladjo se jima pridruži Adrienova prijateljica Sarah in Mehdi, ki sta ravnokar dobila otroka. Manu se zaplete v skrito ljubezensko afero s policijskim preiskovalcem Mehdijem. Adrien je razočaran, ker ga je Manu nenadoma zapustil. Nekega večera pa na mladeničevem telesu zagleda lise, ki spominjajo na takrat še novo in neznano bolezen ... Francoski filmski mojster prefinjeno odvija tudi zgodovino aidsa.

Nominacija za Zlatega medveda, Berlinale 2007!

Manu arrives in Paris, where he shares a room with his sister. He strikes up a friendship with Adrien, a wealthy doctor in his early fifties. On a trip out on a speedboat, Adrien introduces Manu to Sarah and Mehdi, a young couple who have just had their first child. An unplanned love affair and the onset of the AIDS epidemic upset the ordered tranquility of their individual destinies. The Witnesses is a story about early protagonists in a contemporary tragedy.

What do you do when your girlfriend says, your best friend kisses better than you? You find out.

Izgubljeno in najdeno (Lost & Found)

eksperimentalni, Indija 2007, dvd, 6'

Scenarij, režija, fotografija, montaža in

zvok: Shrenik Jain

Glavne vloge: James Scott Edwards,

Rishnit Heera

Produkcija: Flying Carpets Films

Kar nekaj prijaznih fantov na avtobusu. A previdnost ni odveč ...

Are the boys on a bus really so nice or shouldn't you just watch your wallet?

Večno poletje (Shengxia guangnian / Eternal Summer)

mladinski, Tajvan 2006, 35mm, 96', slov. pod.

Scenarij: Hsu Cheng-ping po romanu

Deana Wanga

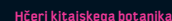
Režija: Leste Chen

Glavne vloge: Joseph Chang, Bryant

Odličnjak Jonathan in uporniški Shane sta najboljša prijatelja že od osnovne šole. V najstniških letih, tik pred vstopom na univerzo, se jima pridruži prijateljica Carrie in njun odnos je nenadoma na preizkušnji. Jonathan skriva svojo ljubezen do Shanea, ki začne hoditi s Carrie, in se zaradi bolečine izogiba njegove družbe. Zapleteta se v mukotrpno igro približevanja in oddaljevanja ter hodita po tankem robu med prijateljstvom in ljubeznijo. Jonathan presenetljivo najde zaveznico prav v Carrie, ki prva dojame, kaj se dogaja med prijateljema in najde rešitev v preprosti formuli: »Samo povej mu žel!«

! Nagrada in dve nominaciji za Zlatega konja za igro, Golden Horse Festival 2006!

Eternal Summer follows the lifelong friendship of quiet, A-student Jonathan and class rebel Shane. They first meet as kids, when their teacher pairs them together, hoping Jonathan's academic aptitude will rub off on his classmate. Ten years later, as the two prepare to enter university, the new girl in school, Carrie, enters the picture. Her influence in this newfound trio only serves to focus the boys' long dormant feelings

drama, Francija 2007, 35mm, 72', slov. pod.

Hčeri kitajskega botanika (Les Filles du botaniste)

France 2 Cinéma

Nagrada za najboljši kanadski film, Toronto Inside Out Lesbian and Gay Film Festival 2007!

Dai Sijie's dramatic story of star-crossed lesbian love, The Chinese Botanist's Daughters starts as Min, an orphan since the age of three, gets a job as assistant to a botanist. Min falls in love with the botanist's daughter An. When An's brother arrives home after some time in the military, the commanding old man forces him to marry Min. But after marriage son discovers that his new bride has had sex before their wedding night ...

Še en gejevski film

Tatu

četrtek 29. 11. ob 20.00 ◇◇◇◇◇
Kot strela z jasnega [Coup de foudre]

drama, Francija 1982, 35mm, 110', ang. pod.

petek 30. 11. ob 20.00 ◇◇◇◇◇
Še en gejevski film [Another Gay Movie]

komedija, ZDA 2006, 35mm, 92', slov. pod.

sobota 1. 12. ob 20.00 ◇◇◇◇◇
Tatu [Ci-Qing / Spider Lilies]

drama, Tajvan/Kitajska 2007, 35mm, 94', slov. pod.

nedelja 2. 12. ob 20.00 ◇◇◇◇◇
Glej me v oči, mali [Schau mir in die Augen, Kleiner]

dokumentarni, Nemčija/Francija 2007, Beta, 90', ang. pod.

Vivere

Na dnu

Poletni dan

Večno poletje

četrtek 29. 11. ob 20.30 ◇◇◇◇◇

Vivere

drama, Nemčija 2006, 35mm, 93', slov. pod.

petek 30. 11. ob 20.30 ◇◇◇◇◇◇◇

Poletni dan (Un jour d'été)

mladinski, Francija 2006, dvd, 92', ang. pod.

Scenarij: Franck Guerin, Agnes Feuvre

Režija: Franck Guerin

Glavne vloge: Baptiste Bertin, Jean-François Stévenin, Théo Frilet, Catherine Mouchet

Fotografija: Mathieu Pansard

Montaža: Mike Fromentin

Zvok: Jean-Paul Guirado, Benoit Hillebrand, Benjamin Viau

Glasba: Sébastien Schuller

Produkcija: Ostinato Production, ARTE France

Med fantoma, ki skupaj preživljata poletje, se splete neizrečena naklonjenost. Ko Mikaël umre od poškodb v tragični nesreči na nogometnem igrišču, njegova smrt prizadene vse vaščane. Sébastien pogreša prijatelja in se zbliža z njegovo materjo. Skupaj z njegovo sestro in prijatelji se spominjajo trenutkov z Mikaëlom in med intenzivnim žalovanjem poskušajo odkriti še več, tudi neznane podrobnosti iz njegovega kratkega življenja. Sébastien, ki niha na robu homoseksualnosti in biseksualnosti, se zaplete tudi v komplicirano razmerje z županovim sinom Francisom.

! **Nagrada za najboljši evropski film, Avignon/New York Film Festival 2007!**

! **Nagrada za najboljši mladinski film, Namur International French Film Festival 2007!**

! **Nagrada kritikov FIPRESCI, International Filmfestival Mannheim-Heidelberg 2007!**

Over the course of a golden summer we see two boys becoming almost inseparable friends. There are tensions between them alongside their obvious affection. When Mikaël is killed in a tragic accident the whole village is affected. His friend Sébastien tries to get closer to Mikaël's mother and together with his friends they are slowly discovering Mikaël's past. Sébastien also engages in complicated relationship with mayor's son Francis.

Queer racism (Queer Duck: The Movie)

Produkcija: DVD Premiere

Queer Duck and his fabulous friends, Openly Gator, Bi-Polar Bear and Oscar Wild Cat, return with a comedic vengeance as a full-length animated feature. When Queer Duck unexpectedly falls in love with retired starlet Lola, his queer world is turned upside-down. It gets even nuttier when a crazed preacher kidnaps him and holds him hostage as part of a devious scheme to »straighten« everyone out! Queer Duck is about as gay as it gets.

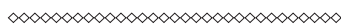
Glej me v oči, mali (Schau mir
in die Augen, Kleiner)

Na dnu (Rock Bottom)

**Večno poletje (Shengxia
guangnian / Eternal
Summer)**

mladinski, Tajvan 2006, 35mm, 96', slov.
pod.

REFREN

Brane Mozetič

Medtem ko je Zahod včasih že izčrpan od gejevskih in lezbičnih tem, jih Vzhod šele odkriva. V zadnjih letih vse več kvalitetnih filmov prihaja iz dežel kot so Filipini, Tajvan, Singapur, Hong Kong, Južna Koreja, Indija ... Nekaj vzhodnih izdelkov, ki poleg drugačne kulture in ozadja prinašajo tudi drugačen tempo filmske naracije, smo videli že na prejšnjih festivalih, letos pa jih je še posebej veliko. In – pridružuje se jim še Kitajska.

Cui Zi'en

Tako kot druge azijske kulture tudi kitajska v zgodovini ni imela izrazito negativnega odnosa do homoseksualnosti. Tudi nobena od religij homoseksualnosti ni označevala za greh, tako kot krščanstvo. Homofo-bija je prišla šele z uvozom zahodne znanosti in filozofije. Zdi se, da se je prvi zakon proti homoseksualcem na Kitajskem pojavil šele 1740. Ni pa znano, v kakšni meri se je sploh izvajal v praksi. Tudi v vseh obdobjih kitajske umetnosti najdemo prikaze istospolne ljubezni, erotike in seksa. Ostreje je do homoseksualnosti nastopil komunistični režim v Ljudski republiki Kitajski, zlasti v obdobju kulturne revolucije. Zaporne kazni ali celo usmrtitve so se končale 1979, sodomija je bila dekriminalizirana 1997, homoseksualnost je bila črtana s seznama psihičnih bolezni leta 2001, v 2003 pa se je že pojavil prvi uradni predlog za homoseksualne poroke, ki je bil seveda zavrnjen. Glbt scena je šele v povojih, ni posebnih glbt organizacij, prikazovanje homoseksualnosti je prepovedano ali prepovedano. Tako recimo na Kitajskem niso smeli javno predvajati filma *Gora Brokeback*.

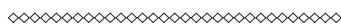
Malo bolj liberalno vzdušje pozna Tajvan, ki ga Ljudska republika Kitajska (pa tudi ZN) ne priznava kot samostojno državo. Tja je leta 1949 pred komunisti pobegnila nacionalistična vlada Čangkajška, ki je ob pod-

pori ZDA skušala uvajati nekatere demokratične spremembe. Kljub temu se je prve gejevske parade leta 2003 udeležilo komaj 300 ljudi.

Na področju filma so se glbt vsebine v pozitivni luči najprej pojavile v liberalnejši okoljih, na primer v Hong Kongu (še pred priključitvijo h Kitajski), s slovitim režiserjem Wong Kar-Waiem (*Srečna skupaj*, 1997), ali na Tajvanu (*Šepet mladosti*, 1997). V samem kitajskem filmu pa so bili homoseksualci še vedno žrtve (tako kot v zgodnjih zahodnih filmih) – znana sta nam vsaj dva odmevna filma: *Zbogom moja konkubina* iz 1993 in *Vzhodna palača, zahodna palača* iz 1996. Drugačen prikaz homoseksualnosti se pojavlja v sodobni kitajski nizkoprorračunski, včasih alternativni oziroma underground produkciji.

Eno ključnih imen je pisatelj, aktivist, profesor na filmski akademiji, scenarist in režiser Cui Zi'en. On je tudi napisal scenarij za prvi kitajski film, ki je homoseksualce prikazoval kot normalne ljudi: *Man Man Woman Woman*, iz leta 1999 (režija Bingjian Liu). Po letu 2002 posname z digitalno kamero v povprečju dva filma na leto, ki jih v matični Kitajski tako rekoč ni mogoče videti, so pa predvajani na številnih tujih filmskih festivalih. Večinoma prikazujejo gejevska razmerja (v *My Fair Son* oče odkrije, da je sin gej; v *Star Appeal* se fant zaljubi v golega Marsovca, ki pade na Zemljo; v *Refrenu* se ljubita brata), kadri so dolgi, veliko je golote, celo seksualnih prizorov, ki pa se zelo razlikujejo od naših zahodnjaških. V svojem likovnem pristopu bi lahko spominjal na Dereka Jarmana, čeprav je v scenah dosti skromnejši. Sam pravi, da skuša gledalcu pokazati samo enostavne prizore, da njegovih filmov ne vodi drama, temveč ideje in besede, včasih tudi neslišne besede. Film pojmuje kot umetnost in je daleč od razmišljanja o tem, kakšen bo dobiček od prodanih kart. »Filmov ne bi smeli delati samo zaradi denarja,« pravi. Nekateri zahodni gledalci so mu predlagali, da bi se dalo njegove filme skrajšati na 15 minut. Toda to lahko trdijo samo tisti, ki poznajo le filme, ki gledalcu ne pustijo dihati in ga neprestano bombardirajo z (navadno nesmiselnim) govorjenjem in dogajanjem. Njegovim, pa tudi drugim azijskim filmom, pa se je treba prepustiti, umiriti svoj pogled, si dovoliti, da nam včasih misli zatavajo kam drugam, se česa spomniti, se kaj vprašati, zadihati ...

Cui Zi'en je s svojim delovanjem tudi zelo pomemben za gejevsko vidnost na Kitajskem. Medijsko se je razkril že leta 1997, ko je izdal roman na temo homoseksualnosti (*Pink Lip / Taose Zuichun*). Leta 2000 pa je s kolegico, lezbično slikarko, nastopil v prvem kitajskem TV talk-showu na temo homoseksualnosti. Veliko gostuje v tujini, kjer ob predvajanju svojih filmov tudi govori o gejih in lezbijkah na Kitajskem.

Pogovarjala se je Jana Putrle Srdić

TATU

Intervju z režiserko

Zero Chou, rojena leta 1969, po izobrazbi filozofinja, je postala režiserka, ker jo je privlačila posebna kombinacija vsebine in forme, ki je značilna za film. Kariero je pričela s snemanjem dokumentarcev in bila prepoznana kot ena najbolj talentiranih mladih režiserk na Tajvanu, kjer je za svoje filme prejela številne mednarodne nagrade. Njen narativni stil zaznamujeta poetičnost in filozofska kontemplacija. Po prav tako nagrajenem prvem celovečercu *Splendid Float* sedaj predstavlja še eno vizualno pretresljivo zgodbo o skritih strasteh: *Tatu* (*Ci-Qing / Spider Lilies*). Najstnica Jade, ki verjame, da bo tatu naredil njeno erotično predstavo v živo po internetu še zanimivejšo, obišče Takeko, tatu umetnico in napol Japonko s skrivnostno preteklostjo. Srečanje obudi zaljubljenost izpred desetih let in barvitim filmskim prostorom doda še podeželske flashbacke ter kot zgodba o zapeljevanju briše meje med resničnostjo in iluzijo, domišljijским in pozabljenim.

Zero Chou

V filmu Tatu je bila zame najbolj fascinantna podoba, »zunanjí videz« filma, ki se zdi mešanica vizualnih značilnosti interneta in animiranih filmov. Kako se je ta zamisel razvila in ali je bilo težko najti prave sodelavce za uresničitev?

V svojih filmih rada uporabljam močne, težke barve. V filmu *Tatu* smo dodali še elemente animacije, stripov in internetne vizualnosti. S stripi, slikami, tatuji in internetom lahko konstruiramo virtualno realnost. Film je prav tako virtualni konstrukt. Virtualno realnost potrebujemo, da z njo nadomestimo tisto, kar nam manjka v resničnem življenju. Kot Jade, ki živi v internetnem svetu samoprevare, medtem ko Adong dobiva

lažno moč iz tatujev. Film se dotika virtualnega sveta in resničnosti. Ker je naravno, da imajo ljudje svoje slabosti, sem želela ponuditi tolažbo. In mislim, da je normalno vključiti elemente virtualnega sveta v film.

Internetni blogi, ki delujejo kot moderni peep šovi, so prav tako nova in fascinantna tema. Policaj v filmu jih vidi zgolj kot moderno obliko prostitucije, medtem ko ima Jade sama mešane občutke: biti v živo na netu je zanjo služba, njena sanjska dežela in tudi edina realnost, v kateri čuti, da obstaja. Lahko poveste kaj več o tem?

Jade je živela samotno življenje. Kot deklica je govorila po otroškem mobilnem telefonu in se pretvarjala, da ima prijazne pogovore s svojimi starši. Dejansko je zapuščen otrok. Otroci so nemočni pri soočanju z resničnostjo. Njen edini izhod je bila domišljija. Zanj je internetni prostor virtualni svet, kjer lahko z nekom komunicira in pusti domišljiji prosto pot. Več kot to: misli, da lahko popolnoma obvlada ta svet, npr. kako opremi svojo sobo. Če jo stranka moti, lahko takoj zapusti linijo. Za nekoga, ki je tako nemočen kot ona, je internet edino mesto, kjer čuti, da obstaja.

Zakaj se vam je kot filozofinji zdelo zanimivo snemati filme? Kako ste vstopili v filmsko industrijo?

Filmov ne delam zgolj zaradi njih samih. Bolj me zanima spremljati filozofsko refleksijo, ki se skriva za snemanjem. Vendar ne želim pridigati, bolj uživam v sami zgodbi. Pri ustvarjanju filma je zame najbolj zanimivo, da lahko na dostopen način povem zgodbo in vanjo vložim svoje filozofske poglede. Snemanje filma je vedno polno izzivov in pri tem se mi ni treba bati, da bi se spremenila v dolgočasno ali suhoparno umetnico. Začela sem z ustvarjanjem dokumentarcev, za kar ni potreben velik proračun: snemala sem sama z digitalno kamero, montirala na osebнем računalniku in zaključila projekt s filozofskim pomenom in z estetsko težnjo v okviru omejenega dela in proračuna. Snemanje dokumentarcev je bila zame zelo pomembna izkušnja. Desetleten proces samostojnega učenja mi je pozneje pomagal postaviti temelje za snemanje pripovednih filmov.

Kakšna je zgodba lezbičnega filma na Tajvanu? Se pri ustvarjanju in prikazovanju lezbičnega filma pojavljajo kakšni problemi?

Na Tajvanu je nekaj lezbičnih filmov, nisem pa seznanjena z njihovo zgodovino. *Tatu* je lezbični film. Med procesom snemanja in prikazovanja filma sem zaznala, da je precej opogumil in spodbudil lezbično občinstvo, še posebej na kitajsko govorečih področjih z izjemno visokim obiskom, kot sta Tajvan in Hong Kong. Posebnih problemov nisem zaznala, sem pa prejela nekaj kritik v smislu: »Zakaj ste naredili lezbični film? Zgodbo bi lahko povedali tudi v heteroseksualnem kontekstu. Ali namenoma izpostavljate problematiko spolov?« Navajeni smo brati in gledati heteroseksualne ljubezenske zgodbe in tako mislimo, da je naravno biti heteroseksualen. Lahko pa odpremo naša obzorja in postanemo bolj razumevajoči, poslušamo tudi homoseksualne zgodbe, postanemo prijatelji gejev in lezbijk ter najdemo širši svet zunaj heteroseksualnega oklepa. Zato vztrajam pri ustvarjanju lezbičnih filmov.

Ali prehod od dokumentarcev k igranim filmom za vas pomeni tudi prestop v deželo pravljic in domišljije? Se strinjate, da dokumentarec prav tako izraža subjektivno režiserjevo stališče? Kaj lahko dosežete znotraj fikcije, česar v dokumentarcu ne morete?

V fikciji lahko dosežem nekaj drugega: upodobim moč in tolažbo virtualnega sveta. Na igrani film gledam kot na alegorijo, pravljico ali mit, poln domišljijskih podob, zgodb in prizorov. Kljub temu film ni daleč od resničnega življenja, ampak je bližji človeški naravi.

Kaj pomeni biti iz države s tako odličnimi sodobnimi filmi? So starejši tajvanski režiserji vplivali na vas ali pa so bili zahodni filmi, sodobni queer filmi in dokumentarci pomembnejši? Kakšno je ravnoesje med Vzhodom in Zahodom v vaših filmih?

Na Tajvanu je kar nekaj velikih režiserjev umetniških filmov, vendar težijo k realističnemu stilu. Svet v njihovih filmih je videti siv in dolgočasen. Cenim njihovo veličino, ti filmi se me pogosto globoko dotaknejo. Vendar to ni svet, ki ga želim ustvarjati v svojih filmih. Dejansko ne gledam veliko filmov in težko rečem, kateri so vplivali name. Rada berem romane, gledam komedije, surfam po internetu, rišem, poslušam glasbo in gledam TV melodrame. Še vedno tudi študiram filozofijo. Verjamem, da so te stvari bolj vplivale name kot gledanje filmov. Včasih še vedno ne vem, zakaj sem postala filmska režiserka.

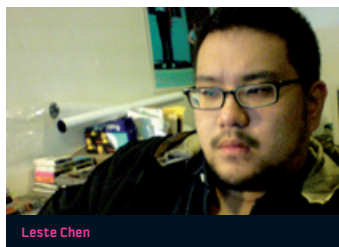

Pogovarjala se je Jana Putrle Srdić

VEČNO POLETJE

Intervju z režiserjem

Leste Chen je eden najbolj plodnih in uspešnih mladih režiserjev na Tajvanu. Kljub temu, da še študira, ima že bogate izkušnje pri snemanju filmov in videov. Režiral je več kot ducat glasbenih videov popularnih kitajskih pevcev, njegovi kratki filmi so bili nominirani na Filmskem festivalu v Taipeiu, njegov celovečerec *Heirloom* pa je bil eden najbolj gledanih tajvanskih filmov. Za njegova dela so značilni lebdeča, razpoloženska kamera, stilizirana produkcija, učinkovita in zanesena glasba, prefinjena igra mladih igralcev in teme zgodnje ljubezni, izpostavljene grobim okoliščinam. Med svojimi vzori našteva Pedra Almodovarja, Alejandra Amenabarja, Alfonsa Cuarona, Iwaia Shunjia in Kima Ji-Woona. Povsem drugače kot v grozljivki *Heirloom*, je tema celovečerca *Večno poletje* intimen mladostniški ljubezenski trikotnik. V njem gejevsko vzdušje postopoma narašča in na koncu prevlada. Senzibilno zrežirana in odigrana drama, ki razvija zgodbo o dveh otroških prijateljih, je za petindvajsetletnega režiserja mojstrsko delo.

Leste Chen

Verjetno vam pogosto zastavijo to vprašanje, a vseeno: kako lahko tako mlad režiser (r. 1981) na Tajvanu dobi priložnost snemati celovečerec, v katerem je vsak kader dobro premišljena in vizualno izpopolnjena enota, ki prej kaže na delo izkušenega režiserja kot pa novinca – saj se začetniki pogosto ukvarjajo z eksperimentalnimi, nizkopračunskimi filmi?

Pred *Večnim poletjem* sem posnel dva celovečerca, *Uninhabited* in *The Heirloom*. Torej sem že imel nekaj izkušenj, ko smo snemali *Večno poletje*. S snemanjem filmov sem se začel ukvarjati zelo mlad, delal sem štu-

dentske filme. Osredotočen sem na žanrske filme, predvsem me zanima, kako povedati zgodbo, in mislim, da je to tisto, kar trg potrebuje, in pojasnjuje, zakaj imam več priložnosti.

Kakšna je zgodovina filmov z gejevsko tematiko na Tajvanu? So bili kakšni problemi s snemanjem gejevskega filma, težave s producenti, selektorji festivalov ali gledalci?

Dejansko ne poznam zgodovine gejevskih filmov na Tajvanu. Kolikor mi seže spomin, bi bil lahko prvi gejevski film Yu Kan Pingov *Outcasts*. Novejša sta Ang Leejev *The Wedding Banquet* in DJ Chenov *Formula 17*. Ker sem sam produciral *Večno poletje*, pri tem nisem imel večjih težav. Moj svetovalec in mednarodni distributer Three Dots Entertainment je že uspešno delal s *Formulo 17*. Od njih sem dobil koristne nasvete. Povrhu je Tajvan liberalnejša in gejem prijaznejša dežela kot ostale azijske države. Samo na Tajvanu je film dobil oznako PG-13, medtem ko je v drugih azijskih državah ocenjen kot NC-17 ali R (neprimeren za osebe, ki imajo manj kot 17 let ali pa je ogled dovoljen le v spremstvu odraslih).

Kaj pomeni biti iz dežele s tako odličnimi sodobnimi filmi? So starejši režiserji, npr. Hou Hsiao-Hsien, Tsai Ming-liang in Edward Yung, vplivali na vas ali so sodobni queer filmi in snemanje videov bolj bistveni? Kakšno je razmerje med Vzhodom in Zahodom v vaših filmih?

Mislim, da zaradi generacijskega prepada in različnih ozadij nisem spremljal stila in estetike teh režiserjev. Verjamem pa, da sem prevzel resen odnos, ki so ga pokazali pri ustvarjanju. Njihovi veliki filmi so nas prepričali, naj se ne bojimo snemanja, čeprav filmska industrija ustvarja težke produkcijske pogoje. Sam pripadam mlajši generaciji, ki ima več možnosti videti tuje filme s prvinami različnih kultur, kar je razlog, da moji filmi, v nasprotju s tistimi prejšnje generacije, prikazujejo izkušnjo multikulturnega okolja.

Kako izbirate igralce? Ali sta igralca brez zadržkov igrala gejevski vlogi?

Bryanta Changa in Josepha Changa sem izbral zato, ker sta njun videz in podoba zelo blizu karakterjema, ki sem si ju zamislil. Igralcev nisem izbral glede na njun sloves ali priljubljenost. Ker smo vsi v zgodnjih dvajsetih letih, se mi je zdelo naravno, da se bosta vživela v vlogi.

Glasba ima v filmu pomembno vlogo (v nasprotju z nekaterimi tihimi filmi tajvanskega novega vala), vendar ni elektronska, pop ali rock. Zgodbi daje bolj klasičen, brezčasen okvir in poudarja napetost čustvenih prizorov. Kakšen je vaš pogled na zvok v filmu?

Sprva smo za film načrtovali klasično glasbo s klavirjem in godali. Ob koncu montaže pa sem se odločil za spremembo. Čeprav je zgodba preprosta, sem želel prikazati subtilnost in napetost junakovega čustvanja. Tako sem našel dva glasbenika znanega underground benda. Osebnostno mislim, da glasba podpira film, je tudi zelo inovativna. Nismo uporabili pravih instrumentov, zvoke smo računalniško simulirali. Z glasbo v filmu sem zelo zadovoljen in vaše vprašanje mi je v veselje.

Zakaj se v filmu govori kitajščina in ne tajvanščina?

Pravzaprav ni veliko tajvanskih filmov v tajvanščini. Odrasel sem v Taipeiju in ljudje z mojega predela govorijo kitajsko. Zato je tudi moj film v kitajščini.

HČERI KITAJSKEGA BOTANIKA

Axel Schock (prevedla Nadja Sever)

Dai Sijie se je rodil leta 1954 na Kitajskem. Izhaja iz družine izobražencev in je bil v zgodnjih sedemdesetih letih, na vrhuncu kulturne revolucije, poslan v prevzgojni tabor. Leta 1984 je pridobil štipendijo za študij v Franciji, kjer živi še danes, in pričel s snemanjem filmov. Ukvarja se tudi s pisateljevanjem; njegov prvenec *Balzac and the Little Chinese Seamstress*, po katerem je posnel film, je čez noč postal uspešnica in pridobil več literarnih nagrad.

Filmografija:

Les filles du botaniste / The Chinese Botanist's Daughters / Hčeri kitajskega botanika 2006

Xiao cai feng / Balzac and the Little Chinese Seamstress 2002

Nguol thùa / The Elevent Child 1998

Le mangeur de lune 1994

Niu-Peng / China, My Sorrow 1989

Čutno, dramatično, okrutno

V klasični filmski dramaturgiji so morali homoseksualci dolga desetletja na koncu filma svojo strast plačati z življenjem, vendar javna usmrtitev ljubečega para vseeno presega to, kar smo Zahodno-evropejci vajeni videti na filmskem platnu.

In ravno na tak način se konča eksotična in slikovita romantična ljubezenska zgodba filma.

Kar preseneča – tudi zaradi tega, ker je pri nas o homoseksualnih odnosih na Kitajskem vseeno bolj malo znanega. Lahko si sicer predstavljamo, da komunistična partija obsoja »dekadentni kapitalistični življenjski stil«, vseeno pa naša obzorja presegajo dejstva, da so bili analni spolni odnosi v Hong Kongu vse do leta 1991 preganjani kot kaznivo dejanje in da so homoseksualne teme v kitajskih medijih še danes žrtev zaščite »zdravega načina življenja«.

Šele poznavanje tega ozadja naredi iz filma *Hčeri kitajskega botanika* malo filmsko senzacijo, ki je zahodnemu gledalcu tudi razumljiva.

Režiser in scenarist Dai Sijie pripoveduje zgodbo na začetku obotavljivega prijateljstva dveh mladih deklet v osemdesetih letih na Kitajskem, ki se sčasoma razvije v strastno ljubezen.

Rusko-kitajska študentka Li Ming (Mylene Jampanoi), ki je odrasla v sirotišnici, zgolj s skromno prtljago prispe na majhen otok, da bi tam pri ravnodušnem profesorju botanike Chenu opravila pripravništvo. Obiska v tem odmaknjenem delu sveta se veliko bolj od očeta razveseli profesorjeva hči An (Li Xiaoran). Dekleti si želita, da bi lahko večno ostali skupaj, zato skleneta, da se bo Ming poročila z Aninim bratom. Vendar pa se izkaže, da poklicni vojak ni nič manj gospodovalen od svojega očeta, kar pripelje do katastrofe.

Čeprav filmski jezik v največji meri določajo posnetki narave, film ni lezbična verzija *Gore Brokeback*. V Sijievim delu se to razkošje že približa kiču in patosu, vendar pa resnost, s katero režiser opisuje odnos med dekletoma, le-tega naredi resničnega in ganljivega.

Prav nič ne preseneča, da za film na Kitajskem niso dobili niti snemalnega dovoljenja niti finančnih sredstev, zato je bil s kanadskimi in francoskimi producenti posnet v Vietnamu.

Prevedla Jana Putrle Srdić

4:30

Intervju z režiserjem

»4:30 je meditacija o odsotnosti in hrepenenju, o dečkovem oklepanju trenutka, da bi skozenj ušel svoji sivi resničnosti. 4:30 beleži odnos med Xiaom Wujem in njegovim sostanovalcem Jungom, nekaj več kot tridesetletnim Korejcem. Zgodba o dveh zelo različnih osebah se dogaja skozi pogled dečka in govori manj o prijateljstvu več pa o skupni izkušnji in spoštovanju samote. 4:30 je bil zamišljen, medtem ko sem snemal svoj prvi celovečerec 15. Veliko posnetkov je bilo narejenih pozno ponoči in običajno sem bil ob 4.30 še vedno pokonci. Ugotovil sem, da je to zelo samotni čas, mislim, da najbolj osamljen. Zdi se prepozno, da bi šel spat in hkrati prepozno, da bi bil buden. Slišal sem govorice, da so samomori v tem času najpogostejši. 4:30 temelji na dveh osamljenih ljudeh, ki si delita in verjetno najdeta stik v samoti. Moj namen je bil pokazati, da je enost univerzalna in medkulturna, zato je v filmu zelo malo dialoga. Čustva likov so podana preko telesne govorice, z očmi, obrazno mimiko ali subtilnimi gibi rok. To odpre več vrat za interpretacijo tudi gledalcu.«

Royston Tan

Občinstvo je lahko presenečeno ob ideji, da starši mladega dečka pustijo čisto samega. 4:30 in 15 se osredotočata na otroke izven okrilja staršev, ki so prepuščeni sebi. Zakaj ste se odločili predstaviti otroška življenja na ta način?

Rečem lahko le, da je bilo to popolnoma namerno. 4:30 se osredotoča na dečkovo perspektivo, njegove spomine. Otroški spomini niso nikoli resnični, vedno so konstrukt; rekel bi celo, da so vedno na novo obdelani, montirani, bolj intenzivni in znova sestavljeni z vsakim spominjanjem, da bi ustvarili sliko, ki ni

nujno odsev trdne resničnosti. Mislim, da 4:30 in 15 ni treba gledati zgolj kot socialnokritična filma. Oseb v obeh filmih v nobenem pomenu ne vidim kot žrtve. Če sem prisiljen gledati filma v tem kontekstu, jih vidim preprosto kot upornike. Ki se upirajo statusu quo.

Xiao Wu si ves čas prizadeva za pozornost odraslih, ti pa ostajajo zaprti za vsako obliko dialoga – je to komentar neskladja med starimi in mladimi v Singapurju, so odrasli neodgovorni in nesposobni komuniciranja?

Mislim, da komentiram razlike med otrokom in odraslim. Menim, da so otroci bolj usposobljeni prepoznati resnico stvari. Odrasli imamo izgovore, ki jih včasih tako pogosto ponavljamo, da jih ponotranjimo in z njimi zaslepimo resničnost.

Vloga žensk v vaših dveh celovečercih je obrobna, omejena na glas v offu – po telefonu ali televiziji. Kakšne so motivacije za ustvarjanje zgolj moškega univerzuma?

Nisem dejansko načrtoval, da bi se zgodbi v 15 in 4:30 odvijali le okrog moških in njihovih medsebojnih razmerij. Na bolj nezavedni ravni gre to morda pripisati mojim mladostnim letom, ki sem jih preživel večinoma v družbi prijateljev – fantov. Osredotočenost na moškost oblikuje tudi eno najpomembnejših tem v filmu 15. Fenomen kitajskih pouličnih tolpa in trojic se je pojavil kot vera v moško zaveznitvo. V tem času koncept ni zares izhajal iz izključevanja enega spola, temveč je pomenil privrženost kitajskim vrednotam, kot so junaštvo, vdanost in samožrtvovanje. Zame je bilo v 15 zanimivo ugotoviti, da se visoko spoštovane vrednote ironično upoštevajo le še med mladimi fanti s socialnega roba.

O 4:30 mi prijatelji pravijo, da moja lika živita v stalnem strahu, da bi izgubila moškost (od tu pomanjkanje ženskih likov in ko se pojavijo, so precej zoprni). Zame pa v 4:30 ženski princip simbolizira (in je katalizator) neizogibnega premeščanja (kot sta čas in sprememba) dveh razseljenih moških, ki se drug drugega oklepata zaradi tolažbe.

Nam lahko poveste, kako ste posneli 4:30? Kje in kako je bil posnet? Kako je Xiao Li Yuan delal z vami, da ste od otroškega igralca dobili tako neverjetno in naravno igro, polno odtenkov?

Zgodba mi je prišla na misel med snemanjem filma 15, ko sem v zgodnjih jutranjih urah bedel in se pripravljala na dnevno snemanje. V gluhi noči sem gledal ven v urbani Singapur in mojo pozornost so pritegnile prižgane luči v stanovanjih neskončnih blokovskih naselij. Pričel sem razmišljati o ljudeh, ki živijo v njih, nočnih in nespečnih. So čutili podobno kot jaz? To neznosno, vendar čudno ljubo osamljenost?

Film je bil posnet v zapuščenem stanovanju v starem delu Singapurja z vrsto majhnih trgovin, zgrajenih v petdesetih letih. V 4:30 sem želel doseči občutek brezčasa. To je posebej pomembno, saj je, kot sem omenil prej, narejen iz perspektive otroka in njegovih spominov.

Li Yuan, otroški igralec, je prvič pritegnil mojo pozornost, ko je igral v petdelni TV grozljivki, kjer sem tudi sam sodeloval. Pri njem sem opazil naravno sposobnost, da se živi v vlogo, in njegove oči. Zdelo se mi je, da imajo melanholičen izraz tudi kadar se je smehljaj ali smejal. Ko sem se odločil, da ga moram imeti v 4:30, sva s soscenaristom porabila več mesecev, da sva scenarij prilagodila zanj. Delo z otroškim igralcem ni nikoli lahko, še posebej ko ga moraš pripraviti, da pokaže čustva. Kar sem hotel ujeti, je od njega zahtevalo, da je odkrit do sebe, zato je bilo zaupanje med nama najvažnejše. Na srečo sva se odprla drug drugemu in se hitro spoprijateljila, čemur se sicer pri delu z igralci izogibam.

Imeli ste veliko problemov z lokalnimi cenzorji pri vašem filmu 15, potem ko je postal mednarodno znan, in po posnetem kratkem filmu Cut, ki kritizira cenzuro. Se situacija za umetnike v Singapurju izboljšuje?

Mislim, da odpiranje Singapurja za svobodo izražanja ne sme biti posledica ekonomskih spodbud. Oblasti morajo videti, da je potrebno, če že ne nujno (v realnih okvirih), da umetnost Singapurja spregovori. Osebnostni izraz je naraven in instinktiven, in ko Singapur dozoreva kot družba, je svoboda pri raziskovanju naše identitete in kolektivne duše bistvena za rast. Mislim tudi, da vse družbe izvajajo neko obliko cenzure, ne strinjam pa se z neutemeljeno cenzuro.

Jana Putrle Srdić

BREZ OBŽALOVANJA

Južnokorejski megahit *The King and the Clown*, japonski indie film *La Maison de Himiko* in oskarjevec *Gora Brokeback* so queer filmi iz različnih dežel, različnih stilov in vzdušij, vsi pa so postali senzacija ter bili navdušeno sprejeti med južnokorejskim občinstvom, ki sicer homoseksualnih filmov ni vajeno. Čeprav narajan pred njimi, je bil *Brez obžalovanja* (*No Regret*) film presenečenja leta 2006. Zgodba o dveh moških, ki se strastno zaljubita, je upodobljena z režiserjevim poznavanjem gejevske subkulture. Realističen prikaz življenja nekaterih homoseksualcev v metropolitanskem Seulu je bil presenetljiv za kritike in gledalce. *Brez obžalovanja* bo zapisan kot prvi resnično gejevski film v zgodovini južnokorejskega filma.

Čeprav je tema vsekakor nekonvencionalna za korejski film, zgodba teče v podobnem stilu kot filmi o prostitutkah v sedemdesetih – filmi, v katerih mlade ženske z neuresničenimi sanjami prihajajo v velika mesta in končajo kot prostitutke. V filmu *Brez obžalovanja* sirota Su-min brez denarja pride v Seul in v upanju, da bo zaslužil za študij, dela v proizvodnji, pozneje pa se v bordelu prodaja moškim (v resnici mnogo sirot pri osemnajstih konča v tovarnah in nočnih barih Seula). Jae-min iz konservativne in bogate družine je na drugi strani obremenjen s pričakovanji svojcev, da se bo poročil in živel ugledno življenje. Film je melodrama, ki se razvija v smeri Douglasa Sirk in Rainerja Wernerja Fassbinderja – dveh mojstrov žanra. *Brez obžalovanja* se izkaže za klasično romanco z realističnim prikazom socialnega konflikta in korejskega gejevskega življenja.

Šef nočnega bara, imenovan tudi Madame, ni navdušen nad zaposlovanjem gejev, ker se ti po njegovih

izkušnjah največkrat zapletejo v romantično zvezo z bogato stranko in zapustijo bordel. Su-min na tej točki več ne verjame v ljubezen in je prepričan, da se mu kaj takega ne bo zgodilo, a ko se Jae-min iz njegove preteklosti zopet vrne, njegovo življenje postane težavno, lepo in zopet težavno. Vendar režiser zgodbe ne pelje po predvidljivi poti neuresničenega hrepenenja in tragedije, konec filma je skrajno nenavaden, tako humoren in bizaren kot globoko ganljiv.

Su-min je zaokrožen, detajlno razvit lik, ki je odločen, da ne bo odgovarjal na vsiljiva vprašanja, o katerih meni, da jih ljudje nimajo pravice postavljati. Veliko šal je specifičnih za korejski prostor, vendar z dovolj konteksta in kvalitetne igre, da lahko uganemo njihov smisel.

Glavna igralka kljub temu, da nista geja, nista imela večjih težav z razumevanjem situacije in razvijanjem empatije do likov. Filmska ekipa je imela probleme z iskanjem lokacij za snemanje. Najtežje je bilo najti gejevski bordel, ker noben od pravih tovrstnih seuleskih barov ni bil pripravljen sodelovati v filmu, saj bi ga lahko zaprli. Končno so našli moški klub za ženske, v katerem so lahko snemali. Sprva je bilo nekaj trenj med zaposlenimi in filmsko ekipo, ki ni vedela dosti o urniku izrednih storitev nočnega bara. Ker je bil *Brez obžalovanja* narejen za zgolj 100.000 ameriških dolarjev, so filmska ekipa in igralci delali zastonj.

Ob kritičnem povzdigovanju režiserjevih dveh kratkih filmov in dejstvu, da je *Brez obžalovanja* prvi južno-korejski celovečerec, ki ga je režiral odkrit gej, se je Leesong Hee-il s svojim prvcem gotovo znašel pod velikim pritiskom. Posrečilo se mu je ustvariti melodramo z družbenim komentarjem, ki je hkrati komedija in raziskovanje upanja. Ko je leta 2002 južnokorejski igralec javno razkril svojo homoseksualnost, je bil takoj odpuščen. Kljub temu, da je Južna Koreja konservativna dežela, ko gre za pravice seksualnih manjšin, pa je sindikat takoj prihitel na pomoč svojemu kolegu. In to dejanje ni toliko posledica vpliva zahodnega sveta, ampak je nekaj bolj organskega v južnokorejski kulturi: ko gre za pravice manjšin, bo mnogo v kulturi zaposlenih Južnokorejcev sprejelo in podprlo novi fenomen javne homoseksualne identitete. To dokazujejo tudi množice, ki so polno zasedle kinodvorane ob predvajanju filma *Brez obžalovanja*.

Pogovarjala se je Jana Putrle Srdić

Intervju z režiserjem

Leesong Hee-il, rojen leta 1971, je študiral sociologijo in že takrat pričel snemati kratke filme. Hitro se je uveljavil na južnokorejski neodvisni filmski sceni. Njegovi kratki filmi so bili vabljeni in nagrajevani na mnogih domačih in tujih festivalih. *Sugar Hill* je film o ženi, ki izve, da je njen mož gej. *Good Romance* prikazuje moralno obsodbo ljubezni med žensko srednjih let in najstnikom. Leesong Hee-il detajlno portretira like, ki se bojujejo proti preprekam svoje ljubezni, kar je ponavljajoča se tema njegovih filmov. *Brez obžalovanja* je njegov prvi celovečerni film.

Kako ste začeli snemati? Kaj vas je zanimalo pri snemanju kratkih filmov in od kad zamisel za vaš prvi celovečerec Brez obžalovanja?

Filme sem imel rad že kot otrok. Pogosto sem šprical šolo, da bi jih gledal. Po šoli sem študiral režijo na delavnici za neodvisne filme. Motiv za *Brez obžalovanja* je bil resničen dogodek: neki gejevski profesor in gejevski študent sta bila živa zakopana. Tako sem naredil ta film.

Leesong Hee-il

Ste imeli kdaj težave pri snemanju, s produkcijo ali prikazovanjem gejevskega filma? Ali s kratkimi filmi z občutljivimi temami, kot je ljubezen med fantom in starejšo žensko? Je v južnokorejski filmski industriji čutiti cenzuro?

Cenzura je bila problem do zgodnjih devetdesetih, pozneje pa je skoraj izginila. Gejevsko zgodbo ali ljubezen med dečkom in žensko je bilo lahko posneti. Občutljive teme mojih filmov seveda niso prikazane na televiziji ali na družinskih projekcijah.

Kakšne filme in katere režiserje radi gledate? Konec filma Brez obžalovanja me spominja na nekatere dele Takashi Miikeja. Tudi sama Južna Koreja ima nenavadne režiserje kot je Jang Sun-woo (pri nas je bil prikazan njegov film Laži). Kaj menite o njegovih filmih?

Toliko filmov imam rad, da jih je težko posebej izpostavljati. Učil sem se od mnogih režiserjev. Seveda mi je všeč Takashi Miike, čeprav sem presenečen ob misli, da bi vplival na konec *Brez obžalovanja*. Občudujem Janga Sun-wooja, a zadnje čase ne more snemati filmov, upam, da jih v kratkem spet bo.

Gejevski film s tolikšno čustveno intenziteto in dramatičnim razvojem se mi zdi nekaj neobičajnega. Ali vidite Su-mina kot nekoga, ki bo končal kot žrtev odnosa, če se prepusti svojim čustvom do bogatega moškega?

Su-min je na koncu zmagovalec. Čeprav je za trenutek okleval, je bil svojim čustvom zvest do konca. Nasprotno pa Jae-min izda svoje občutke zaradi svoje pripadnosti družbenemu razredu. Če bi se končalo tu, bi Su-min ostal žrtev. Zaključiti pa sem želel s katastrofo in z upanjem na Jae-minovo iskreno spremembo.

Brez obžalovanja ima prefinjeno dinamiko ter kriminalen in duhovit konec ljubezenske drame. Ali obstaja ravnovesje med tihimi, negibnimi prizori azijskih filmov ter zahodno akcijo in pripovedovanjem zgodbe?

Mislím, da je film razdeljen na dva dela. Prvi je zgrajen kot klasična sentimentalna melodrama, ki je bila priljubljena v sedemdesetih in osemdesetih letih, v drugem delu pa sem želel drugačen konec. *Noir* odtonek se tu posmehuje ter nas odreši dolgčasa in konvencionalnosti prvega dela. Kamera, barve in okolje imajo drugačen izraz kot v prvem delu.

Kaj pripravljate zdaj?

Trenutno pišem scenarij o pobeglih vojakihi v Južni Koreji. Zaradi obveznega služenja vojaškega roka so dezertjerji in oporečniki vesti nekaj običajnega.

Priredila Mojca Rugelj

TULI

Izjava režiserja

Tuli sem posnel leta 2005, takoj zatem, ko je moj prvi igrani film *Brstenje Maxima Olivera* prejel mednarodno filmsko nagrado The Golden Zenith, za najboljši igrani film na Montreal World Film Festival. Ko sem se vrnil v Manilo, je bila vest o prejetju mednarodne nagrade tako odmevna, da so mi pri Digital Viva films ponudili snemanje filma *Tuli*, ki je zmagal na njihovem natečaju za najboljši scenarij.

Zanimivo je, da sem scenarista Jimmyja Floresa spoznal že na filmski delavnici na Mowelfund Film Institute, kjer sem posnel svoj prvi kratki film. Tudi on je želel, da bi njegov prvi scenarij režiral jaz, saj so vsi ostali režiserji hoteli, da ga predela. Ko sem ga prebral, mi je zares ugajal in odločil sem se, da ga posnamem takega kot je. To je moja hvalnica starim filipinskim filmom, ki se dogajajo na podežlju in imajo nepričakovan preobrat!

Ko je snemalec zvoka Tad Ermitano povprašal Jima, kaj si misli o moji interpretaciji njegovega dela, mu je ta odgovoril: "Kot da bi scenarij napisal sam", kar je največji kompliment, ki ga pisatelj lahko da režiserju.

S snemanjem smo hiteli, da bi lahko sodelovali na CineManila International Film Festival. Film sem dokončal v mesecu dni, vendar sem imel težave s cenzuro, kar me je šokiralo, saj v njem ni ničesar eksplicitnega, nobene neposredne golote, le poetična erotika. Iz filma so izrezali določene prizore, (res ironično, saj *Tuli* pomeni obrezovanje!), da so ga lahko predvajali v kinodvoranah velikih nakupovalnih centrov. V imenu pra-

Auraeus Solito

vice do svobodnega umetniškega izražanja sem dosegel, da si je mednarodna žirija na festivalu ogledala originalno verzijo filma, ki je prejela nagrado za najboljši domači film, sam pa sem bil nagrajen z nazivom najboljšega domačega režiserja.

KOT STRELA Z JASNEGA

Suzana Tratnik

Francoski film *Kot strela z jasnega* je bil sredi osemdesetih let predvajan tudi na slovenski televiziji v okviru takratnega večernega programa Poletna noč. To je bila najbrž prva oddaja oziroma pogovorni šov s temo lezbične ljubezni, gosta v studiju pa sta bila Mojca Dobnikar, ena od ustanoviteljic ženske sekcije Lilit, in zdaj že pokojni psihiater Jože Lokar, ki je bil eden prvih strpnejših govorcev o homoseksualnosti. Čeprav se je pogovor sprva vrtel okoli običajnih stereotipov o tem, zakaj neka ženska sploh postane lezbijka in koliko naj bi bilo lezbijk v primerjavi z geji, je film *Kot strela z jasnega* vendarle omogočil odlično iztočnico. Tako kot je na koncu rekla Dobnikarjeva: »Končno se je reklo nekaj dobrega o ženskah.«

Film, ki je bil leta 1984 tudi kandidat za Oskarja v kategoriji neameriških filmov in nominiran za več Cesarjev, nedvomno sodi med nepozabne umetnine, ki so poskušale prikazati lezbičnost kot nekaj, kar se lahko zgodi kadarkoli in katerikoli ženski. Tudi poročeni materi. Nekaj, kar ni niti v genih ali hormonih niti v »napačni« vzgoji, še manj pa izvira iz razočaranja nad moškimi, kakor se glasi proslulo prepričanje na prvo žogo. Ne, lezbična ljubezen se kar zgodi: dobesedno kot strela z jasnega. In potem je treba živeti naprej. Ali tudi posneti film.

Junakinji Lena in Madeleine sta navidezni antikandidatki za lezbijki: sta poročeni materi, ki si niti v sanjah nista predstavljali življenja izven heteroseksualne institucije zakona. Kar je zaznamovalo njuni mladi usodi, je bila druga svetovna vojna. Judovska begunka Lena Weber se je poročila z vojakom Michelom Korskim, da bi se izognila deportaciji v Nemčijo. Pristala sta v Lyonu v Franciji, ugotovila, da sta si vseč, se ustalila in

si ustvarila družino. Michel je postal uspešen avtomehanik z lastno delavnico in pravi steber družine, Lena pa dobro vzdrževana žena in lepo oblečena mati dveh otrok. Madeleine, premožna študentka umetnosti, je med vojno izgubila prvega moža, ki so ga po nesreči pokosili strelji francoskih odporikov. Potem je spoznala simpatičnega, a neodgovornega igralca Costo, z njim zanosila in se poročila.

Ženski se prvič po naključju srečata na šolski proslavi svojih otrok. Iskra, ki se prižge med njima, je bolj izraz potrebe po naklonjenosti in prijateljstvu, ki ju v svojih izoliranih domovih pogrešata. V druženje vključita tudi svoja moža, ki pa že na prvi skupni večerji ugotovita, da se ne razumeta najbolje. Tradicionalen, zanesljiv in deloven Michel ne najde veliko dobrih besed o neuspešnem in nezrelem igralcu Costi, ki poskuša obogateti z vlaganjem (tujega) denarja v čudaške posle, vzdržuje pa ga žena. Če pošteno izdelani Michel vedno zasmrči v gledališču, pa Costa naroči tisoč izjemno poceni srajc za preprodajo – uganite, kaj jim manjka. Taki drobni pripetljaji, povezani z značajskimi lastnostmi in navadami protagonistov in protagonistk, v film vnašajo veliko nevsiljivo zabavnih in duhovitih prvin. Čeprav Michel in Costa ne najdeta pravega stika, se njuni ženi Lena in Madeleine veselo družita naprej, kakor pravi francoski gospe kramljata o tipično »ženskih zadevah« in začneta sanjariti o skupnem modnem butiku. Michelu ženino pretirano druženje s prijateljico sicer ni ravno pogodu, a še vedno je prepričan, da gre zgolj za babje čenče. Ko pa njun odnos po obisku modne prireditve v Parizu prvič prestopi mejo prijateljstva, se Lena ustraši neznanega in naredi velik korak nazaj. Madeleine je prizadeta, umakne se in svoj mir išče pri materi na deželi, poskuša pozabiti nesojeno ljubico in tudi na njena pisma ne odgovarja. Toda Lena vztrajno išče izgubljeno prijateljico, dokler je ne najde in je ne prepriča, naj se vendarle vrne v mesto, da končno odpreta svoj butik. Ko se njune sanje uresničujejo, se začnejo težave za druge ...

K izjemni prepričljivosti zgodbe in pretanjenemu odnosu med glavnima junakinjama sta nedvomno veliko prispevali znani in odlični igralki Isabelle Huppert (Lena) in Miu-Miu (Madeleine). Velja omeniti, da je to film, ki prikazuje lezbično ljubezen brez očitnih dotikov, poljubov ali kakršnihkoli eksplicitno erotičnih prizorov. O njuni strasti pričajo besede, dialogi, pogledi, zapleti in nepovratne posledice viharja, ki ga povzroča sebi in drugim. Skratka, rdeča nit filmske naracije je navidez preprosta: »samo ljubezen«, ki se dogaja vsem nam in ki se nam včasih zgodi v svoji manj običajni obliki. Zato v filmu ni nobenih referenc na lezbično gibanje, identiteto ali življenjski slog. Toda ravno razgrinjanje čiste naracije o ljubezni subtilno razkriva in namiguje, da lahko ljubezen med dvema ženskama v tradicionalnem okolju postavi vse na glavo ter vse udeleženke in udeležence prisili k iskanju in redefiniranju svojega življenja. Prijateljici Lena in Madeleine postaneta ljubimki in si to tudi priznata, nekoč močan in trden Michel se po agresivnem izpadu zaradi izgube družine skorajda zlomi, frivolni Costa pa še naprej vztraja kot amaterski igralec, prepričan, da sta bili ženski pač vedno močnejši od njiju.

Da, to je tudi film za vse ljubiteljice in ljubitelje relativno srečnega konca: ljubezen med Leno in Madeleine se ne ukloni družbenemu pritisku – nenazadnje je tu kot priča Lenina hči, režiserka Diane Kurys, ki je film posnela po motivih iz življenja svoje matere.

PRIČE

Po članku Deborah Young priredila Jana

Putrlje Srdić

Film *Priče* režiserja Andréja Téchinéja s hitrimi premiki in vzdušjem nujnosti ustvarja ljubezenske trikotnike med štirimi glavnimi liki. Pri tem posega v osemdeseta leta, ko je bil aids pravkar odkrita, nerazumljiva bolezen. Kljub mračni témi intenzivno dogajanje pritrjuje misli, da je čudež biti živ in ostati priča življenju tistih, ki ne preživijo.

Prvi del z naslovom *Poletje '84, srečni dnevi* je pravzaprav mnogo bliže živahni francoski komediji kot drami. Liki se vrstijo v lahkotnih in zabavnih prizorih brez napora kot v opereti. Pisateljica in mlada mama Sarah (Emmanuelle Beart) in njen mož, policijski inšpektor Mehdi (Sami Bouajila), preživljata krizo, ker Sarah ni navezana na otroka.

Njen petdesetletni prijatelj Adrien (Michel Blanc), dobro situirani zdravnik, neke noči v pariškem parku pobere postavnega mladega Manuja (Johan Libereau). Takoj se zaljubi vanj, a mu ga ne uspe spraviti v posteljo.

Malce izven središča dogajanja se Manujeva sestra Julie (Julie Depardieu), s katero si deli poceni sobo v hotelu na slabem glasu, skuša uveljaviti kot operna pevka. Ljubeče razmerje med bratom in sestro klobčiču zgodb doda barvitost, a le malo drugega.

Adrien, Manu, Sarah in Mehdi preživijo užitek poln vikend na francoski rivieri. Manu med plavanjem skoraj

utone, a ga možati Mehdi reši: ko mu daje umetno dihanje usta na usta, bi bil to prav lahko najbolj erotičen prizor vseh časov z utaplajočim. Kmalu postaneta ljubimca in njuno poletno razmerje zleti mimo v nekaj naravnih in nikoli voajerskih seksualnih prizorih. Srečni dnevi pa se končajo, ko Manu odkrije, da se je okužil z novo skrivnostno boleznijo.

V drugem delu, ki se dogaja pozimi 1984/1985, vzdušje preraste v dramo. Epidemija aidsa je pravkar izbruhnila in Adrien se bori proti bolezni z raziskavami, s konferencami in z zbiranjem denarja. Doma nežno skrbi za oslabelega Manuja, medtem ko Mehdi in Sarah nestrpno pričakujeta svoje rezultate krvnih preiskav.

Ritem ostaja napet vse do tretjega dela *Poletje se vrne*, ko gre življenje po Manujevi smrti naprej. Dejansko nosi celoten film spodbudno sporočilo, zaradi česar se zdi zadnji del nekoliko odveč.

Bogat scenarij, poln različnih odtenkov, ujame duha osemdesetih kot čas velike družbene svobode, ko so bile veze odprte in seksualne izbire eksperimentalne, spremenljive in brez krivde. Ta *zeitgeist* je ujet v brezskrbnem, srečno narcisoidnem Manuju, čigar nezadržan *joie de vivre* se noče vezati na enega ljubimca. Lika, kot sta Sarah in Julie, ki se brez opravičevanja vržeta v svoje delo in nudita svoji družini le malo pomoči, sta danes skoraj šokantna.

Morebitno melanholijo preženejo svetle barve, s katerimi so osebe nenehno obdane, pripomore pa tudi niz detajlov v kratkih posnetkih, ki se razgibano vrstijo okrog središčnega prizora. Glasba je polna nevarnosti in upanja.

Prevedla Jana Putrle Srdić

Intervju z režiserjem

Je bila zamisel za film o aidsu vaša ali sta vas k temu napeljala določena oseba ali dogodek v vašem življenju?
Očitno je mešanica obojega, vendar sem želel narediti zgodovinski film.

Zakaj še en film o zgodovini aidsa?

Predvsem zato, ker jih ni bilo veliko, vsaj v Franciji ne. In tudi v ZDA še niso ravno postali poseben žanr kot recimo filmi o Vietnamu. Potem tudi zato, ker v zgodovini obstajajo dogodki, ki osvetljujejo kolektivni imaginarij neke družbe. Če pozorno poslušamo, kaj ljudje govorijo, lahko slišimo, kaj vpliva ne le na posameznika, ampak na celo kulturo.

In tako ste se vrnili v osemdeseta, ko so ljudje umirali za aidsom?

Da, ker imam občutek, da sem ubežal takšni usodi in zato potreba, da naredim ta film. Sicer bi bila to precej abstraktna zgodovinska ambicija.

Film je zaznamovan z določenim obdobjem, vendar ni dokumentaren ...

Namenoma sem obrnil hrbet dokumentarni estetiki. Naredil sem ga kot akcijski film, ki temelji na dokaj obsežnih raziskavah in dokumentaciji.

André Téchiné

Kot v nekaterih drugih vaših filmih, na primer v J'embrasse pas (Ne poljubljam se), gledamo mladeniča iz jugozahodne Francije, ki pride v Pariz, podobno kot vi sami ...

To nenehno povezovanje režiserja z likom se mi zdi čudno. Iskati povezavo med zasebnim življenjem in fikcijo me spominja na modno obsedenost z znanimi osebnostmi. Ko ustvarjam like, si dejansko želim biti nekdo drug ali v koži nekoga drugega.

Moški v filmu nudijo tri različne poglede na homoseksualnost ...

Ta interpretacija se mi zdi zelo poljubna, sam likov nikoli ne bi opisal na tak način. Ne morem sprejeti, da bi bila oseba reducirana zgolj na svojo spolno usmerjenost. Posploševanje je v tem primeru nevarno. Vsak je osebnost na svoj način, ki ni nič bolj različica homoseksualnosti kot heteroseksualnosti. Zanima me lik, ki vznikne in vrže senco ter njegovo nenehno gibanje ... Izmuzljivo, tako kot življenje.

Vendar se zavedate, da rušite številne tabuje, ki so se z vso silo vrnili v današnjo Francijo? Mehdi je na primer policaj s severnoafriškimi koreninami, oče, ki služi denar za skupno življenje in živi s premožno pisateljico ...

Neobičajne situacije in neverjetni liki, ki sta jih oblikovala Fassbinder ali Pasolini, so neskončno bolj subverzivni.

A manj pomembni za francosko občinstvo leta 2007. V tem primeru je Mehdi Arabec in biseksualen ...

V dialogu o dojenčku je bežno omenjeno obrezovanje. To je vse. Sicer je ta lik zame policaj. Samija Bouajila sem za vlogo izbral zato, ker je odličen igralec. Ni razloga, da bi severnoafriške igralce omejevali na like, ki predstavljajo Severnoafričane in film po mojem ne igra na karto sociološke raziskave. Še zlasti, ker severnoafriški policaji v tistem času niso bili reprezentativni, ni jih bilo veliko. Glede njegove biseksualnosti nimam pojma ... Predvsem mislim, da je potrebno o situaciji razmišljati izven okvira heteroseksualne dinamike v nasprotju s homoseksualno. Ne vem, če je bilo za Mehdiya njegovo razmerje z Manujem prvo ali zadnje. Ne vem, če je bil z drugimi moškimi ali bo še z njimi v prihodnosti. Še sam tega ne vem. Ne verjamem v transparentnost človeških odnosov niti v transparentnost režiserja v odnosu do likov, ki jih portretira. Pokažem jih v določenem trenutku njihovega življenja, kar razvije neki vidik, a ta je le vrh ledene gore. Ostalo, četudi ujamemo kakšen bežen pogled, je prepuščeno domišljiji vsakega gledalca.

Vaša vizija para, ki ga sestavljata Mehdi in Sarah, je moteča in vznemirja v današnji dobi, ko je par kokon, zlati standard ... Tu pa imamo žensko, ki v odgovor, ko njen partner predlaga zvestobo, pravi: »Preveč te ljubim za kaj takega. Počutila bi se ujeto, sploh s takšnim zapeljivcem, kot si ti.«

Imel sem model za njiju. Razmišljal sem o paru, ki sta dajala drug drugemu veliko prostora in imela nekakšen neposesevni, neizključevalni dogovor. A stvari v paru niso vedno tako racionalne. Po tem, kar se zgodi med Mehdiem in Manujem, so meje zabrisane. Premeščajo se. Način, kako si Sarah predstavlja in poustvarja Mehdijevo razmerje, ki jo je izključevalo, bi lahko interpretirali kot prilaščanje in torej maščevanje. Mehdi to tudi misli in pove, vendar ne maram psihologizirati. Pozneje v filmu čutim, da vez med njima postane močnejša prav zaradi razmerja z Manujem. Nekje gresta preko tega ali pa ju oddaljuje ali zbližuje. Oboje se dogaja v različnih trenutkih. Narobe bi bilo misliti, da je začetni dogovor o nezvestobi povsem varen. Je čisto človeški in zato relativen. Lahko je zgolj način zaščite.

Bi v tem smislu rekli, da film raziskuje svobodo, ki je zgodovinsko gledano obstajala v sedemdesetih in osemdesetih letih pred aidsom?

Da, to imenujem »srečni dnevi«, kot je naslov prvemu delu filma. Seksualna svoboda je ljudem omogočala eksperimentiranje z odnosi na harmoničen način, brez stalnega razpravljanja. S seksom in prijateljstvom se je lahko eksperimentiralo brez občutka krivde. Pri tem smo svetlobna leta daleč od puritanstva in pornografije, ki sta dve plati iste medalje.

Morda film osvetli dejstvo, da je sodobna družba izgubila pogum in zdrsnila nazaj v tradicionalne vrednote?

Ne vem, nisem teoretik. Delam filme o stvareh, ki se mi zdijo pomembne. Resnično v tem ali kateremkoli filmu je vprašanje, kaj je prav in kaj narobe. In kdo danes odloča, kaj je prav in kaj narobe? Zdravniki in pravniki. Mislim, da je v nastanku krize zaradi aidsa zdravstvo odpovedalo pri vprašanih morale, torej ostanejo le še sodišča, njihov izvršni organ pa je policija. Tako da je morda precej očitno, zakaj sta v zgodbi zdravnik in policaj.

Če govoriva o ženskah v filmu: obe sta umetnici ...

Res je, da sta obe v ustvarjalnem poklicu, vendar imata radikalno različen pristop. Sarah piše knjige za otroke in piše svoj prvi roman, a ima pisateljsko blokado in ni prepričana, da ga bo kdaj končala. Nima prave umetniške discipline in to soočanje zavzame precej prostora v njenem življenju. Drugače kot njen mož je globoko zmedena ob prihodu njunega prvega otroka. Ne ve, kako ravnati z njim, kar vpliva na njeno seksualnost in literarne ambicije. Ko vidi, kako skrben je Mehdi do otroka, ga potegne k sebi in vabi k ljubljenu. Julie je operna pevka, ki svojega poklica ne vidi kot umetniško zvrst. Zanj je glas mišica in k delu ima športni pristop. Jasno tudi pove, da ni ustvarjena za razmerja in družino. Na koncu reče, da je nič več ne zadržuje v Parizu. Njen izhod po Manujevi smrti je, da poskuša živeti za dva. Mogoče bo, potem ko bo prišla v München, imela srečo in koga spoznala. Vendar tega ne vem. Sposobnost, da si sam, je te dni velika pustolovščina, oblika upora proti družbenemu pritisku. Je prav tako drzno in pomembno kot oblikovanje zveze in obžalujem, da ima beseda »samota« negativne konotacije. V tej zgodbi Julie in Adrien znata biti sama in v tem je moč, začetek, ter ni to prav nič žalostno.

Bi bilo pravilno reči, da se varujete patosa?

Nikoli si nisem zavestno prizadeval, da bi zavračal čustveno dimenzijo filma, če je to vaše vprašanje. Hkrati pa nimam težav s premeščanjem čustev. Raje imam, na primer, da Manu ljudi gane, ko teče, pleza po drevesu ali izbruhne v smeh kot pa takrat, ko je bolan. V mojih očeh to ne bi bilo čustvo, ampak enako temu, da vzamemo gledalca za talca in to zavračam. Tovrstni etični pristop je temeljen za moje delo. Vendar ne zavračam čustev. Nasprotno, preprosto jih raje premeščam, kot da bi jih postavil tja, kjer postanejo skoraj predvidljiva. Po drugi strani upam, da je Manu za gledalce v zabavnih prizorih iz otvoritvene polovice filma ganljiv. »Lepi časi, ki jih delimo, ne sočutje v slabih, ustvarijo dobre prijatelje.« Po Manujevi smrti je arija, ki jo poje njegova sestra, zame trenutek žalovanja. Vendar je v petju naravna vitalnost, čeprav je zasenčena z Manuevim duhom.

Naslednje poletje Adrien na počitnice pripelje novega prijatelja. Zakaj filma niste končali z Manuevo smrtjo?

Če citiram Fritza Langa: »Smrt ni konec.« In Sarina mati reče: »Biti živ je čudež.« Film sem želel zaključiti in odpreti z občutkom čudeža, s tem, da se mesta, ki jih je naselil Manu, zopet obiščejo in znova odkrijejo brez njega, z novim likom, ki potuje mimo. Morda je ljubezen do Manuja in to, da so bili priča njegovemu življenju, naredilo ostale osebe močnejše.

Po režiserjevem mnenju najpomembnejša scena filma prikazuje eno izmed maratonskih seksualnih srečanj. CJ, HIV pozitiven uporabnik droge, je zadet v postelji z Giom, a kljub trinajsturnemu seksu noben od njiju ne doživi orgazma, deloma zaradi učinkov droge. Corcoran je bil zadovoljen, ker mu je uspelo posneti prizor, a hkrati razočaran nad prozaično sliko dogajanja: »Pričakoval sem neverjeten seks, a dobil nasprotno: ne-seksualen, patetičen in žalosten pogled na moška, ki mislita, da sta povezana, vendar dejansko nista.«

CJ-eva priznanja so grozljiva odkritja: partnerje želi okužiti s HIV-om, pove pa tudi, da je dolgo ignoriral gonorejo in imel hkrati nezaščiten seks. O teh najbolj kritičnih trenutkih filma režiser pravi, da je CJ-u hvalen za odkritost, saj gejevska skupnost navadno podlega samocenzuri. »Postati moramo odgovorni in povedati resnico, ki ni lepa.«

Tovrstne resnice se kar vrstijo v tem dokumentarcu. J. se med kariero pevca in porno zvezde občasno zadeva s crystal methom. Negotovi usodi prepušča tako razmerje s fantom kakor svoje življenje, saj lahko vidimo, kako zasvojljiva je droga že po nekajkratni uporabi. »J. se je znašel v soju žarometov in se z drogo potrjuje. To je žalostno gledati,« komentira Corcoran. »Padel bo v razpoko, če ne bo uredil svojega sranja.« Raymond, ki je HIV pozitiven že 20 let, ima drugačno zgodbo: ob koncu dokumentarca je čist že nekaj mesecev.

Vsi intervjuvanci se želijo odvaditi od droge. Corcoran ujame različne faze odvisnosti, čistosti in ponovnega drsenja v odvisnost. Ker crystal meth spodbuja seks, je bil le scenarist, ki droge ne jemlje že pet let, spet sposoben seksati brez zadetosti. Četudi bi režiser hotel posredovati, je moral prepustiti odvisnikom, da so se bili sami pripravljeni odreči drogi. »Vsak od teh moških ima borno samopodobo. Veliko njihovih težav izhaja iz tega, da so geji. Za vsakega je droga potrditev in spodbujanje narcisoidnosti. Droga nam pomaga pozabiti, da smo stari, HIV pozitivni, in vsak misli, da je glavni na sceni in doživlja najbolj divji seks svojega življenja.«

Na dnu ne prikazuje le tveganja, povezanega s crystal methom, daje tudi možnost intervjuvancem, da reflektirajo svoje početje in najdejo izhod iz odvisnosti. »Želeli so pomoč. Snemanje, spremljanje njihove zgodbe jim je pomagalo pri ugotavljanju vzrokov za to, kar počnejo. Lahko so opazovali svoj napredek.«

KRUTO IN NENAVADNO

Suzana Tratnik

Ashley, Linda, Anna, Yolanda in Ophelia so končale za rešetkami moških zaporov. Njihove usode so podobne usodam 30% transspolnih in transseksualnih žensk – tolikšen delež naj bi jih bilo zaprtih po mnogih ameriških državah. Pretresljiv in pogumen dokumentarec *Kruto in nenavadno* (*Cruel and Unusual*, 2006), ki so ga snemali tri leta, odgovarja na vprašanje, zakaj so se omenjene transspolne ženske sploh znašle zaprte med moškimi in kaj to pomeni za njihovo preživetje. Čeprav se same identificirajo kot MTF ženske (*male to female* oz. sprememba iz moškega v ženski spol), so edino uradno in veljavno »merilo« za določitev spola genitalije, ne pa spolna (*gender*) identiteta. Tako morajo vse, ki (še) imajo moške spolne organe, svojo kazen odslužiti v moških institucijah zaprtega tipa. Večina zaporov jim odreka pravico do uživanja ženskih hormonov, ki jih sicer redno jemljejo, kar jim povzroča resne telesne in duševne težave. Zelo pogosto so tudi žrtve posilstev, nasilja in verbalnega izživiljanja zapornikov. Glede na to, da je po ameriški ustavi prepovedano kruto in nenavadno kaznovanje za katerikoli zločin, se ustvarjalci filma sprašujejo, mar ni že samo zapiranje transspolnih žensk v moške zapore kruta in nenavadna kazen?

Anna Connelly je uspešno živela kot ženska, vzgajala je svojega sina in delala, da bi zaslužila za dokončno spremembo spola. Že pet let je bila na hormonski terapiji pod zdravniškim nadzorom. Po prihodu v zapor so ji odtegnili hormonsko terapijo in jo vtaknili v samico, ker se je poskušala ubiti.

Ophelia, ki je živela v zaporu moškega telesa vseh svojih šestinštirideset let, je bila zaprta v državi Virginia. Zaradi roba banke z nenabito pištolo je bila obsojena na 67 let zapora. Ker so ji odvzeli pravico do hor-

monske terapije, se ji je zdelo, da nima druge možnosti, razen da sama pohabi svoje moške genitalije in tako prisili sistem, »naj dokonča, kar je sama začela«.

Zaradi vseh omenjenih okoliščin pomeni transspolnost v zaporu neznosen in izjemno ranljiv položaj v že tako surovem bivanjskem okolju. Kakor pravi Ashley, ki živi v zaporu v Arkansasu: »Velikokrat se zbudim, pogledam okoli sebe in vidim vse te moške. In si mislim: le kaj jaz delam tukaj?«

Tako se začenja zelo tehtna razprava o tem, ali so te ženske žrtve zlorabe človekovih pravic v ameriških zaporih. Če terapija pomeni svetovanje, redno uživanje ženskih hormonov in v nekaterih primerih tudi operativno spremembo spola, kako daleč sme potem kaznovalni sistem? Če je stanje transseksualnosti klasificirano kot medicinska diagnoza motnje spolne identitete (*Gender Identity Disorder*), zakaj torej transspolne zapornice nimajo pravice do rednega zdravljenja v zaporih?

Dokumentarec seveda ne želi omiliti teže njihovih dejanj, ki so jih pripeljala v zapor, ampak postavlja tudi širše, družbeno pogojeno vprašanje, zakaj so transspolne ženske na zaporno kazen obsojene trikrat pogostejše od »navadnih« žensk in moških v Združenih državah. Tako v ganljivih izpovedih petih žensk od blizu spoznamo tudi težko življenje pripadnic ene najbolj marginaliziranih, nerazumljenih in ranljivih skupin. Ker so pogosto osamljene, izločene iz svojih družin ali prijateljskih družčin in niso zakonsko zaščitene pri iskanju dela ali stanovanja, se zaradi svoje skrajne diskriminiranosti pogosto zatečejo v prostitucijo, h krajam in drugim prestopkom, ki jim slednjič pomenijo edino možnost za preživetje. Žal pa tako najpogostejše stopijo na pot, s katere zvečine (še dolgo) ni vrnitve. In mnoge med njimi se po izpustitvi iz zapora znajdejo v še slabši situaciji in v še večji revščini, tako rekoč na cesti, kar jih še bolj sili na drugo stran zakona in začarani krog je sklenjen.

Transspolne ženske so zaradi svojega identitetnega položaja najmanj dvojno kaznovane. Najprej za svoja protizakonita dejanja, potem pa še zaradi vidnosti, saj se v zaporu nočejo in ne morejo »odpovedati« svoji ženski identiteti. Ravno narobe pa v brezbriznem zunanjem svetu ostajajo nevidne. Tokrat pa njihove glasoze slišimo v dokumentarnem filmu, kjer ne govorijo le kot zamlčane in prezrte žrtve, ampak tudi kot pogumne aktivistke, ki jih ni prestrašilo niti dolgoletno životarjenje na nevarnem robu preživetja. Skupaj z njimi in ustvarjalci filma lahko samo upamo, da bodo njihove izkušnje sprožile številna vprašanja, razmišljanja in tudi spremembe v sami politiki kaznovanja, zlasti pa razširile splošno pojmovanje o zakoličenem ženskem *ali* moškem spolu, ki nenazadnje nista nič drugega kot naša mala udobna zapora. Včasih celo samici.

ŠE EN GEJEVSKI FILM

Luka Pieri

Še en film o seksu. Še en film o prvem seksu. In o prvi ljubezni. In o razkritju. In o odraščanju. In o prijateljstvu, tovarištvu in odnosih. Še en film o vsiljivih starših in nerodnih sinovih. Vse v gejevskem ključu, vse še bolj potencirano smešno, dramatično, provokativno. Film, ki si ga morate ogledati v družbi, opremljeni s papirjem in svinčnikom za zapisovanje neštetihih filmskih citatov; od bežnih namigov do neposrednih komičnih priredb je to namreč kolaž vseh možnih stereotipov, kar si jih je mogoče zamisliti, in jih obenem zasmehuje in podpira – to pa tako, da se v nasprotju s podobnimi komično-satiričnimi produkcijami brez-kompromisno požvižga na politično korektnost. Režiser se je v nezadržni želji po inovativnosti sklenil do skrajnosti poigrati s klišeji, ki smo jih vajeni iz (predvsem ameriških) najstniških komedij (in pri teh ne gre nikoli zanemariti dejstva, da se v veliki meri zgledujejo po resničnem življenju): kot režiser sam poudarja, gre v njegovem svetu tetka lahko brez težav na zmenek z mišičastim dedcem – in se z njim za spremembo lahko da dol (brez potrebe po neznosnih preizkušnjah, ki jih morajo za ta cilj pretrpeti klasični filmski »luzerji«), debela lezba je magnet za navijačice, sramežljivi špeglar pa kljub nerodnemu nastopu osvoji priku-pnega lepota, kakršnega običajno vidimo le na reklamnih plakatih.

Kdor se je v davnih osemdesetih ob dogodivščinah razgaljenih in hormonsko pobesnelih mladih junakov iz danes tako rekoč kultne serije *Porky's* večinoma dolgočasil, ker se zaradi spolne umerjenosti ni mogel po-istovetiti z glavnimi liki (nič ne zavijajte z očmi, kar dvignite roke), bo ob gledanju tega filma končno prišel na svoj račun. Seveda današnjemu času primerno: če je bila *Ameriška pita* ravno prav pečena po receptu *mainstream* pravil za sodobnega gledalca, je *Še en gejevski film* (*Another Gay Movie*) za kakih 150 stopinj

bolj vroča večplastna torta, ki jo režiser brez zadržkov meče v obraz vsem, ki si pri izzivalnem ustvarjanju postavljajo kakršnekoli meje. Iz pečice je tako potegnil zabavno, eksplisitno, vulgarno, surovo in obenem romantično komedijo, ki med vrsticami skriva celo sporočilo za vse mlade gledalce, ki bi se utegnili prepoznati v kateri od prikazanih zgodb. In nam servira parodijo vseh parodij. Ne le v smislu »*najbolj*« gejevskega filma vseh časov«, ampak predvsem v smislu parodije na druge parodije. Tu je skupina prijateljev, ki so končno čistokrvni, *outirani* geji, ki se sklenejo pred začetkom študija znebiti ne samo starih srednješolskih učbenikov, ampak predvsem tega, kar vse najstnike mori ob koncu srednje šole (no, OK, ponavadi že veliko prej, ampak to je *paradija*): devištva! Tu so taki in drugačni poskusi osvajanja, ponesrečeni »naskoki«, ponižujoče »priprave«, bahanje in zatekanje k mokrim sanjam; pa še: nadležni pogovori s preveč prijateljskimi starši, potlačeno-histerične malomeščanske matere (*American Beauty?*), zavzete alternativne mamice, ki rade postrežejo s prigrizki in voščili za dober seks (*Moške zadeve?*), pa še kakšna posrečena metafora bi se našla (*Nicova slepa punca ...*).

K projektu je pristopilo tudi nekaj bolj ali manj slavnih gejevskih »avtoritet«, med katerimi valja omeniti britanskega TV voditelja Grahama Nortona (v vlogi profesorja), transvestita Lypsinco, porno zvezdnika Matthewja Rusha (*From Top to Bottom*) ter zmagovalca resničnostnega šova »Survivor« Richarda Hatcha (igra samega sebe).

Luka Pieri

MILNI MEHURČEK

Y: Kakšna je predstava?

N: Zanimiva. Dobra snov za razmišljanje. Priporočam.

Y: Rekel sem ti, da je ne želim videti.

N: Oprosti, pozabil sem.

Y: Že v redu. Ne meni se za druge. Kot ponavadi.

N: Kaj naj to pomeni?

Y: Pozabi ... Zdi se mi, da nekaj ni prav.

N: Ni prav, da sem srečen?

Y: Seveda si. Če ni hetero, če ni že s kom v razmerju, če ni turist, naj bo vsaj ...

N: Kaj?

Y: Kako naj ti povem? Kar naprej se skušamo izogibati politiki. Trudimo se živeti in ... Saj je prijeten in v kavarni pazim nanj, ampak pri vsem tem nekaj preprosto ni realno.

N: In kaj predlagaš?

Y: Ne vem, Noam. Več snovi za razmišljanje.

Med nenehnimi spori, vsakodnevnimi nemiri in samomorilskimi napadi je mlada generacija prebivalcev Tel Aviva ujeta v svetu, ki si prizadeva za drugačno življenje in ki kot milni mehurček lebdi sredi neznosnega vzdušja brezupa. V tem mehurčku vodijo kar se da normalno, na nek način bohemsko, za nekatere morda utopično in samoslepilno življenje trije sostanovalci: Noam, Lulu in Yelli. Njihov svet so glasba, umetnost,

srečanja v modernih kavarnah, prijetni zakajeni pogovori – toda malokdaj se dotaknejo politike. Svet, ki nam nikakor ni neznan in ki zaradi svojega alternativnega značaja tudi ni nič manj realen od sveta vseh, ki jih zaradi navidezno hedonističnih nazorov prezirajo. Pa vendar: tudi to je svet, ki se mora v danem okolju, zavedno ali nezavedno, nenehno boriti za obstoj. Še bolj kot katerikoli drug, saj je idealističen in zato krhek – kot čist, bleščeč mehurček. V ta mehurček nekega večera vstopi mlad Palestinec Ašraf in med njim in Noamom se vname nezadržna čutna ljubezen, zaradi katere se Ašraf preseli k razposajeni trojici in postopno spozna svet, v katerem je lahko sproščen, vesel, morda celo srečen.

Noam in Ašraf – shakespearejanska junaka, razpeta med dvema neprizanesljivima svetovoma, v katera ne le nočeta, ampak ne moreta soditi. Režiser svoja glavna lika gledalcu spretno približa ravno z namenom, da bi občutil njuno stisko, njun brezizhodni položaj. Za Ašrafa je prepozno, da bi ostal zvest družinski tradiciji, za Noama je prepozno, da bi se mu odpovedal. Toda življenje gre svojo pot.

Četrty celovečerni film priznanega režiserja Eytana Foxa (avtorja večkrat nagrajenih in zelo priljubljenih filmov *Yossi & Jagger* in *Walk on Water*) je silna, ganljiva in obenem trezno prikazana zgodba o neizprosno kaotičnem svetu, kjer se prepletajo zabava, tesnoba, negotovost in moreči konflikti (tako politični kot tudi notranji), kjer se strah spaja z erotiko, ljubezen s tragedijo. In kjer se sredi vihrave krute resničnosti tanki mehurček maje okoli svoje osi, v začaranem krogu.

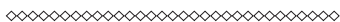
AXEL SCHOCK

Predavanje in predstavitev odlomkov iz zgodovine lezbičnega in gejevskega filma – zasnovano na knjigi *Out im Kino – A Guide to Queer Cinema* [Razkritje v kinu – Vodič za queer film], Berlin 2003 (Quer-verlag).

Na osnovi svojega queer filmskega vodiča *Razkritje v kinu* bo filmski novinar Axel Schock iz Berlina predstavil queer like, klišeje in vrhunce v skoraj sto letih gibljivih slik na velikem platnu. Od verjetno prvega gejevskega lika v *Anders als die Anderen* [Drugačen od drugih, Nemčija, 1919], do drznih in duhovitih portretov sodobnih lezbijk v *Tan de repente* [Kar naenkrat, Argentina, 2002] bo razvil zabaven in neznanstven prijem k zgodbi queer filma. Predstavitev bo trajala približno 100–110 minut, polovico časa zavzemajo filmski odlomki v angleščini ali z angleškimi podnapisi.

To je tudi zgodba o queer občinstvu, ki nikoli ne najde lastne realnosti v filmih. Če ni bil obstoj gejev, lezbijk in transseksualcev popolnoma zanikan v zgodbah, ki so se vrtele v kinih po vsem svetu, pa so prikazovali queer množične morilce, pošasti ali trupla, s katerimi so se morali soočati queer gledalci.

Z nekaj izjemami kot je *Mädchen in Uniform* [Dekleta v uniformi, Nemčija, 1931] smo morali počakati do poznih sedemdesetih, da smo na platnu končno našli lezbične in gejevske like, s katerimi se je nestrejt publika lahko identificirala. Odlomki iz filmov, ki so ustvarjali najhujše klišeje o homoseksualcih, filmi, narejeni pod Haysovo [Produkcijsko] kodo, zgodnja eksperimentalna dela, novi queer filmi do dokončnega odkritja homoseksualnosti v hollywoodski produkciji bodo prikazani in komentirani z zakulisnimi informacijami in veliko anekdotami.

SPREMLJEVALNE PRIREDITVE

K4 ROZA
Gay and Lesbian Club

sobota 24. 11. od 22.00

Klub K4: otvoritveni žur (gratis vstop z obema kartama s sobotnih predstav)

sobota 1. 12. od 22.00

Fun Factory: zaključni žur – Salome's sexy birthday party.

ponedeljek 10. 12. ob 20.00

Galerija Škuc: tradicionalni literarni večer zbirke Lambda.

Posebni gostji Erica Fischer in Mary Dorcey!

М О Н О К Е Л

sreda 12. 12. ob 20.00

Klub Monokel: Aimée et Jaguar, Nemčija 1998, 125', ang. pod.

Filmska pripoved temelji na resnični ljubezenski zgodbi žensk, ki sta med 2. svetovno vojno živeli v Berlinu. Pred projekcijo predstavitev knjige v slovenskem prevodu!

Organizator festivala in založnik filmskega kataloga

Društvo ŠKUC, Metelkova 6, Ljubljana

tel. 01 4327 368,

fax. 01 2329 185

www.skuc.org

Selekcija in organizacija: Brane Mozetič, Mojca Rugelj, Igor Španjol, Suzana Tratnik

Posebna zahvala/Special thanx: Jasmina Kožar, Aleš Pečnik, Luka Pieri, Jana Putrle Srdić, Milan Šelj in mnogim drugim.

Besedilo vsebin: Suzana Tratnik

Oblikovanje plakata in filmskega kataloga: Hand Bag

Tisk: Collegium Graphicum

Festival je bil prvič organiziran leta 1984 v okviru festivala Magnus in velja za najstarejši festival lezbičnega in gejevskega filma v Evropi.

Informacije: Galfon 01 4324 089 (od 19.00 do 22.00) in Kinodvor 01 4342 548

---

www.ljudmila.org/siqrd/fglf

monokelclanice@hotmail.com

Podprli: MOL – kultura, Urad RS za mladino, Ministrstvo za zdravje

---

institutfrançaischarlesnodier

MONOKEJ

